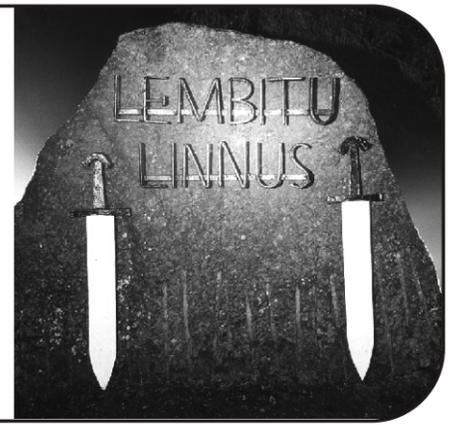

Suure-Jaani
valla
ajaleht

Nr 6 (99)
Juuni 2008

LEOLE

JUUNI Aastal 2008

Juuni on see kuu aastast, mille jooksul Suure-Jaanis toimub kõige rohkem kontserte. Juuni on muusikafestivali kuu.

Juba 11. korda tuleb jaanipäeva eel meie rahvale koju kätte maailmamuusika, aga ka Eesti oma autorite teosed. Kontserte saab kuulata nii sees kui väljas, nii hommikul, lõunatunnil, hilisel õhtul kui ka - öösel soos. See mitmekesisus ning klassikalise ja eesti muusika suur osakaal ongi meie festivali eripäradeks teiste festivalidega võrreldes.

7. juunil ootab Suure-Jaani aga kõiki Viljandimaa puhkpillimehinna - toimub 13. Viljandimaa puhkpillimuusika päev. Esimesed kümme korda saadi kokku Mõisakülas, kuid olude sunnil tuli ürituse korraldamise järg Lõuna-Viljandimaalt põhja poole. Suure-Jaani Gümnaasiumi puhkpilliorkestrile on see viimane võimalus kontrollida oma võimeid enne Poola Bialystokki puhkpilliorkestrite paraadile sõitmist. Poolas festivalil käimine ja rahvusvahelises puhkpilliorkestris osalemine on meie noortele kindlasti väljakutseks, mille nimel tasub harjutada.

Rahvatantsijatele ja lauljatele on aga juuni aeg, kui viimase lihvi saavad 5. juulil toimuvaks valla 2. laulu- ja tantsupeoks õpitavad tantsud-laulud. Peole ootame ka külalisi Hajnowkast ja Jokioisest.

6. juulil kutsus Lehola koor aga kõiki Olustverre pargipeole.

Ning muidugi - paljude meie noorte jaoks on juuni kuu, kui tuleb teha veel viimased eksamid ja saabki läbi üks etapp nende haridustel.

Ilusaid elamusi ja päikest kõigile!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Esimesele kolmele kohale tulnud lauljad, Kildu Ööbik 2008 ja õpetaja Valli Pang

Vastemõisa Rahvamajas toimus 8. mail juba 15. korda laste lauluvõistlus Kildu Ööbik.

Võistlus on alati osalejaterohke - pea iga teine Kildu Põhikooli laps võtab sellest osa. Saalis on alati ka palju kaasaelajaid ning ei olda kitsid oma lemmikutele ja klassi- ning koolikaaslastele lilli kinkimast. Parematal aastatel on laval olnud üle 80 võistleja - täna, kui laste arv on langenud, oli võistlejaid pea 50. Lisaks Kildu kooli õpilastele olid mõned osalejad ka Viljandi Paalalinna ja Maagümnaasiumist ning Vastemõisa lasteaiast Päevalill.

Žürii koosseisus Ene Soolo, Monika Kümnik, Kaja Tamsar, Leili Kuusk ja Rein Luup selgitas välja parimad viies vanuseastmes.

4.-7. aastaste hulgas tuli esimeseks Kendra Sootla, teine oli Merilin Tkatchenko ja kolmandaks tulid võrdsete punktide arvuga Alain Ramjalg ja Anna-Liisa Ojala.

8.-9. aastastest oli parim Gerliin Ainsalu. Teine Kevin Voit ning kolmandad jällegi võrdsete punktide arvuga Carolin Aduson ja Tarmi Sults.

10.-12. aastastest noortest võitis Braien Vahemaa, kes sai ka noore talendi eripremia ja oli publiku lemmik poiste hulgas. Teiseks tuli Kattre Voit ja kolmas oli Katariina Kuum.

13.-14. aastaste hulgas olid parimad: Gerda Tomson, Mall Kalmann ja Mari Kass.

15.-16. aastastest noortest tuli võitjaks Anu-Liis Lauk, kes oli ka publiku lemmik tüdrukute hulgas. Teine oli Keiu Merimaa ja kolmas eelmise aasta võitja Egle Adams.

Kõige kõrgema tiitliga - Kildu Ööbik 2008 - pärjati Eva Kuum, kes esitas laulu „Üksi“.

Žürii esimees Ene Soolo tões, et kõik olid tublid ja nii lauljate algabki. Veel andis ta kõigile noortele kaasa soovi, et neil jätkuks jõudu

15. Kildu Ööbik

ja soovi edasi laulda ning et nad ei unustaks laulu.

Kildu Ööbiku korraldaja ja lastele laulude selgeks õpetaja Valli Pang ütles, et seekordne võistlus on viimane - et rohkem Ööbikuid ei tule. Selle otsusega ei tahtnud aga saalis olnud lapsed ja noortele lauljatele kaasa elanud vanemad ning sõbrad kuidagi nõus olla. Ütlesid ju ka pea kõik endiste aastate Ööbiku tiitliga pärjatud, kellest juubelihõngulisele võistlusele oli tulnud kuus, et lauluvõistlus andis neile võimaluse laulda ja ennast arendada, palju uusi sõpru ning et neil on võistlusest vaid palju häid mälestusi. Kildu Ööbik 2006 - Taive Murd - ütles aga välja ilmselt paljude soovi: Loodan, et saame osaleda ka 20. Kildu Ööbikul.

Valli Pang palub edasi anda tänusõnad kõigile, kes Kildu Ööbikut toetanud on - ilma lahete ja abivalmis inimesteta ei oleks Kildu Ööbik selline, nagu ta on. Kõige rohkem on aga võistlus Valli enda nägu - on ju tema lastele laulude õpetaja, toetuse otsija ja kingituste ostja, kava kokkupanija ja kõige vajaliku korraldaja - ja nii väsimatult kõik 15 aastat. Praegu on aga Valli peas uued mõtted ning mine tea - võib-olla kasvab Kildu lauluvõistlus järgmisel aastal juba ülevallaliseks Ööbikuks.

Leili Kuusk

Valli Pang ja Kildu Ööbik 2008 - Eva Kuum
FOTOD: Leili Kuusk

Päästeala loominguvoistluse paremad selgunud

16. mail olid KUMU-s Päästeameti peadirektori Kalev Timbergi vastuvõtt, kus autasustati päästeala loominguvoistluse parimaid Lõuna-Eesti kuuest maakonnast. Kokku oli tunnustust saama kutsutud 18 last ja 3 täiskasvanut.

Eelkooli vanusegrupis tunnustati parimaks Suure-Jaani lasteaia tüdruk Teele Siim. Parima tiitli tõi joonistus „Nublu pole tavaline koer“.

Viljandimaalt said tunnustuse osaliseks veel Pille-Riin Hunt Viljandi Maagümnaasiumist essee „Metsa mured ja rõõmud“ eest

(põhikooli vanusegrupp), Mart Anijärv Loodi külast kirjatöö „Päästetöötaja riitusest ja tehnikast“ eest (algklasside vanusegrupp) ning Timmo Soots, Rain Riis ja Kert Takko Kõpu Põhikoolist meisterduse „Päästja riitus“ eest (algklasside vanusegrupp).

Üle Eesti parimad joonistused ja -meisterdused on alates mai viimasest nädalast kuni 20. juulini kõigile huvilistele vaatamiseks välja pandud Tartu mänguasjamuuseumis.

Evelin Uibokand

Suure-Jaani vallavanem võttis 26. mail vastu valla koolide tublisid õpilasi - kes saavutanud häid kohti olümpiaadidel ja konkurssidel - nende vanemaid ja õpetajaid.
FOTO: Jaanus Siim

OMAVALITSUSINFO

Suure-Jaani Vallavolikogu 22.05.2008

Loeti esimest korda Suure-Jaani Gümnaasiumis klassi täituvuse ülempiiri kehtestamist ja volikogu 22. 08.2006 määruse nr 51 „Sõidukulude hüvitamise kord” muutmist, eelnõudega saab tutvuda valla kodulehel või vallakantseleis;

kinnitati valla 2007. aasta majandusaasta aruanne;

määrati sihtotstarbed Vihi külas asuva Lepiku kinnistu ja Rääka külas asuva Põdraaugu kinnistu jagamisel tekkivatele uutele katastriüksustele;

otsustati võtta vastu aktsiaseltsi Suure-Jaani Ravikeskus (likvideerimisel) vara vastavalt koostatud lõppbilansile ja vara jaotusplaanile ning anda vara (sh Lõhavere haigla kinnistu nr 2723539) tasuta üle sihtasutusele Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskuse sihtasutusele põhirajalike eesmärkide täitmiseks; otsustati lubada vallavanem iga-aastasele korralisele puhkusele; nõustuti Suure-Jaani linnas Jaama 31 kinnistu detailplaneeringu projektiga. Vallavalitsus korraldab detailplaneeringu projekti avaliku väljapaneku;

otsustati seada Vastemõisa külas asuvale Bussigaraazi kinnistu (kinnistu nr 3431139) osale reaalservituut ja võimaldada naaber-kinnistu nr 2996139 igakordse omanikule juurdepääsu oma kinnistule üle Bussigaraazi kinnistu; otsustati müüa avalikul suulisel enampakkumisel Suure-Jaani valas Vastemõisa külas asuv Bussigaraazi kinnistu (kinnistu nr 3431139, katastritunnus 87001:002:0134);

garanteeriti KOIT-kava kaasabil ehitatava Olustvere lasteaia hoone valla omandis pidamine ja avalik kasutus lasteaia hoone viie aasta jooksul alates raha eraldamise otsuse tegemisest; kooskõlastati Saarepeedi valla üldplaneering.

Suure-Jaani Vallavalitsus 06.05.2008

Kasutusluba anti Bituumeni mastalajaamale ja 0,4 kV õhuliinile Jaska külas;

puudega isikutele määrati hooldajad ning hooldajatele hooldajatoetus;

konkursi „Kaunis Kodu” 2008 ülevaatusel läbiviimiseks ja tulemuste väljaselgitamiseks nimetati hindamiskomisjon koosseisus Leili Kuusk, Tiiu Umal, Urve Jõeveer, Tiiu Siim, Ilvi Herronen, Aarne Ots ja Karina Pärl, komisjoni esimees on Tiiu Umal; rahuldati Heino Malkeni teatis-avaldis ja hüvitati talle vaba maa erastamisega seotud kulud; anti luba korraldatud jäätmeveoga

mitteliitumiseks, kusjuures nimeetatud isikul tuleb esitada kirjalik selgitus oma jäätmete käitlemise kohta jooksva aasta 1. novembriks;

kinnitati AS Suure-Jaani Ravikeskuse (likvideerimise) lõppbilans ja vara jaotusplaan; ehitusluba väljastati Sürgavere pargi kiviaia rekonstrueerimiseks; SA Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskusele anti nõusolek kasutada AS Suure-Jaani Ravikeskuse arvelduskontol olevat raha ja nõudeid ostjate vastu.

14.05.2008

Hanke „Suure-Jaani vallateede remont” edukaks pakkumiseks tunnustati Sakala Teed OÜ pakkumine;

nõusolek anti kahe maatüki riigi omandisse jätmiseks;

Tääksi külas asuva Pori kinnistu jagamisel tekkivate uute katastriüksuste nimedeks määrati Pori ja Legendiku;

projekteerimistingimused määrati Olustvere alevikus Olustvere lasteaia elektri liitumisühenduse projekteerimiseks;

ehitusluba anti Olustvere aleviku elektrivarustuse osaliseks rekonstrueerimiseks III etapp, Vastemõisa külas Tuuleveski kinnistu elektrivõrguga liitumisühendusele, Vihi külas Alliku-Löövi kinnistule sauna püstitamiseks ja Reegoldi külas Nõõrepere kinnistule üksikelamu püstitamiseks; kirjalik nõusolek anti Vihi külas Alliku-Löövi kinnistul elamu abihoone rekonstrueerimiseks;

Sürgavere Küla Selts MTÜ-le väljastati raieluba Sürgavere mõisapargi korrastamiseks;

rahuldati Heino Johansoniga taotlus korraldada 31. mail 2008.a. Suure-Jaani paisjärvel avalik üritus Spinningupüügivõistlus, Suure-Jaani Gümnaasiumi taotlus korraldada 16. mail 2008 Suure-Jaani laululava ja järve ümbruses - Kondase pargis - avalik üritus Suure-Jaani valla algklassiõpilaste päev, FIE Silvi Pärna taotlus korraldada 20. juulil 2008 Suure-Jaani kesklinnas avalik üritus Heinakuu laat, Anneli Kundla taotlus korraldada 17. mail 2008 Suure-Jaani lauluväljakul avalik üritus Viljandimaa eakate taidluskollektiivide päev ning Danel Udu taotlus korraldada 17.-18. mail 2008 kohvik Arturi Juures avalik üritus Music Explosion: Suvehooaja avalööki;

puudega isikutele määrati hooldajad ja hooldajatele hooldajatoetus; nõustuti OÜ Eesti Hõõvelliist poolt Viljandimaa Keskkonnatehnistusele esitatud välisõhu saaste- loa taotlusega Päraküla külas asuvale tootmistschhile; kinnitati Suure-Jaani vallas taksovedude korraldamiseks taksoveo-

loa ja sõidukikaardi väljaandmise avalduse vormid;

algatati Tääksi Põhikooli kinnistu detailplaneering. Planeeritava ala pindala on 1,8 ha. Planeeringu eesmärgiks Tääksi Põhikooli kinnistule kavandatava MTÜ SK Tääksi Suusakeskuse teenindus-hoone (hoonestusõiguse seadmiseks) krundi, hoonestustingimuste, liikluskorralduse, haljastuse ja tehnovõrkude ning ehitustingimuste määramine;

anti nõusolekud korraldatud jäätmeveo tingimuste muutmiseks ja korraldatud jäätmeveoga mitteliitumiseks, kusjuures mitteliitumisel tuleb nimetatud isikul esitada kirjalik selgitus oma jäätmete käitlemise kohta jooksva aasta 1. novembriks;

Allar Koksile makstakse ühekordset sotsiaaltoetust Männiku talus toimunud tulekahjuga kaasnenud ootamatute kulustate katteks.

20.05.2008

Riigihanke „Olustvere Lasteaia ehitus” edukaks pakkumiseks tunnustati OÜ Silindia pakkumus kui hindamiskriteeriumi kohaselt kõige madalama hinnaga pakkumus;

ehitusload väljastati Vastemõisa külas Pääsusilma maaüksusele suvila ja üksikelamu püstitamiseks, Olustvere lasteaia püstitamiseks, Nuutere külas Kingu 2 kinnistu elektrivõrguga liitumisühendusele ja Olustvere alevikus Olustvere mõisa magasiaida rekonstrueerimiseks;

kirjalik nõusolek anti Suure-Jaani linnas Köleri tn 42a territooriumile kuuri ehitamiseks;

Anneli Taburile erastatakse ostu-eesõigusega Supeluse tn 6 katastriüksus Suure-Jaani linnas;

Vihi külas asuva Lepiku kinnistu jagamisel tekkivate uute katastriüksuste nimedeks määrati Lepiku ja Kalda ning Rääka külas asuva Põdraaugu kinnistu jagamisel tekkivate uute katastriüksuste nimedeks määrati Põdraaugu ja Endli; Kehtestati 2008. a Suure-Jaani valla poolt korraldatud laste suvelaagrite osalustasud järgmiselt. Puhkelaager „Mürsikud“ I vahe- tus - 100 krooni; Puhkelaager „Mürsikud“ II vahe- tus - 500 krooni;

Töölaager „Noortelt noortele“ - 120 krooni;

Jalgpallilaager - 200 krooni; Korpypallilaager - 250 krooni;

Tennisekooli suvelaager - 200 krooni;

Seiklusaager „Tean, et suudan“ - 500 krooni;

Kunstilaager - 150 krooni.

Suure-Jaani Huvikooli direktori ametisse kinnitati 18. augustist 2008. a Anneli Silm;

seoses Koidama Lasteaia Traksik

juhataja vabaneva ametikohaga kuulutatatakse välja avalik konkurss lasteaia juhataja ametiko- hale;

vallavolikogu sotsiaalkomisjoni ettepanekul makstakse valla eelarvest ühekordseid sotsiaaltoe- tusi;

toimetulekutoetust määrati sum- mas 13327 krooni ja täiendavat lapsetoetust kokku 600 krooni;

anti nõusolekud korraldatud jäät- meveo tingimuste muutmiseks ja korraldatud jäätmeveoga mitteliitumiseks, kusjuures mitteliitumisel tuleb nimetatud isikul esita- da kirjalik selgitus oma jäätmete käitlemise kohta jooksva aasta 1. novembriks;

reservfondist eraldati 358548 krooni hajaasustuse veeprogram- mis osalemiseks;

toetati võistlustantsu klubi „Lina- västrik” treenivate Art Aarelaidi ja Cameron Ailti osalemist suvisel treeninglaagris Pärleseljal;

puudega isikule puudeastme mää- ramisega uueks tähtjaks jätkat- takse hooldajale hooldajatoetuse maksmist;

22.04.2008

Vallahanke „Suure-Jaani valla- teede remont” edukaks pakkumi- seks tunnustati AS Acropolise pak- kumine;

Pilliroo kinnistu jagamisel tekki- vate uute katastriüksuste nime- deks määrati Pilliroo ja Roo, Kuusiku kinnistu jagamisel Kuusiku ja Karuohaka. Sillaotsa kinnistu ühe katastriüksuse ni- meks määrati Sillametsa;

Tääksi külas asuvale hoonestama- ta kinnistule hoonestusõiguse seadmiseks avaliku suulise enam- pakkumise korras moodustati komisjon koosseisus Märt Perve, Veronika Ringo ja Are Aua. Komis- joni esimeheks nimetati Are Aua ja sekretäriks Veronika Ringo. Osavõtumaksuks kinnitati 1000 krooni ja enampakkumise sam- muks 500 krooni;

projekteerimistingimused määrati Vastemõisa külas Kadaka kinnis- tule puurkaevu projekteerimiseks ja Kuhjavere külakeskuse elekt- rivarustuse 15 ja 0,4kV maakaab- liliini, mastalajaama ning sisest- uskilbi 3x25A paigalduse projek- teerimiseks;

ehitusluba väljastati Olustvere ale- vikus Järve tn 2 elamu laienda- miseks, Suure-Jaani linnas Jaama tn 30 eramu elektrivarustuse liitum- isühendusele, Völli külas Suurekivi maaüksusele saun-suvi- la püstitamiseks ja Suure-Jaani linnas Ilmatari tn 3a külalistemaja püstitamiseks;

nõusolek anti korraldatud jäätme- veo tingimuste muutmiseks ning korraldatud jäätmeveoga mitteliitumiseks;

toimetulekutoetust määrati sum-

mas 21320 krooni ja täiendavat lapsetoetust kokku 600 krooni;

puudega isikule määrati hooldaja ja hooldajale hooldajatoetus;

toetati plokkvibu laskuri Harri Köhleri osalemist Euroopa meist- rivõistlustel, mis toimuvad 10.05.- 20.05.2008 a. Prantsusmaal; rahuldati Kalev Saarva taotlus kor- raldada 29. juunil 2008.a. Olustveres Papiorud avalik üritus Olustvere Järverock .

28.05.2008

Hanke „Olustvere aleviku kvartali nr 19 hoonestamata munitsi- paalma (katastritunnusega 54501:002:0069) ja riigimaa (k a t a s t r i t u n n u s e g a 5 4 5 0 1 : 0 0 2 : 0 0 5 6 ; 54501:002:0058i) osa detailpla- neering” edukaks pakkumiseks tunnustati OÜ Aarens Projekti pak- kumine;

rahuldati Suure-Jaani Gümnaa- siumi taotlus korraldada 30. mail 2008 avalik üritus Suure-Jaani Gümnaasiumi lõpuaktus rong- käiguga gümnaasiumi juurest Lembitu platsile ja tagasi, Suure- Jaani Kultuurimaja taotlused korraldada 1. juunil 2008 avalik üritus Lastekaitsepäeva tähistam- ine Suure-Jaanis Ilmatari platsil

ja gümnaasiumi jalgpalliväljakul ning 7. juunil 2008 avalik üritus Viljandimaa puhkpillimuusika päev Suure-Jaanis Ilmatari platsil, OÜ Sigaro Puhkemaja taotlus kor- raldada 6-7. juunil 2008.a. avalik üritus Ohutsoon 2008 Suure- Jaanis kohviku Arturi juures ter- rassil;

anti nõusolekud korraldatud jäät- meveo tingimuste muutmiseks ja korraldatud jäätmeveoga mitteliitumiseks, kusjuures mitteliitumisel tuleb nimetatud isikul esi- tada kirjalik selgitus oma jäätmete käitlemise kohta jooksva aasta 1. novembriks;

kasutusload anti Sürgavere meteo- rooloogilisele radaritornile ja Sürgavere meteoroloogilise radari- torni sidekaabelliinile;

ehitusload väljastati Ülde külas Ülde ait-kuiivati laiendamiseks ja Völli külas Suurekivi maaüksusele tiigi ehitamiseks;

Reegoldi külas Staadioni tänaval häireteta, sujuva ja ohutu liiklemi- se tagamiseks paigaldatakse nime- tatud tänavale kaks liikluskäiki nr 573 „Õueala” ja kaks liikluskäiki nr 574 „Õueala lõpp”;

hanke Kuhjavere-Passaaia tee re- montija leidmiseks korraldatud hanke edukaks pakkumiseks tun- nustati Sakala Teed OÜ paku- mine;

toetati Paala Rahvamajas toimuv, kohaliku hariduselu 180. aast- päevale pühendatud üritust; Andreas Reinbergile erastati ostu- eesõigusega Maltsaare sigala ka- tastroüksus Vihi külas.

Suure-Jaani valla üldplaneeringu eelnõu

Suure-Jaani valla üldplaneeringu eelnõu on valmis ja Suure-Jaani Vallavolikogu poolt vastu võetud ning avalikule väljapanekule suu- natud. **Suure-Jaani valla üldpla- neeringu ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõud avalikusta- takse kõigis valla raamatukogu- des ja vallamajas.** Lisaks on valla- valitsuse poolt need ka valla kodu- lehele üles pandud (www.suure- jaani.ee). Loomulikult on laiema kõlapinna leidmiseks seadusega ette nähtud üldplaneeringu ja selle strateegilise keskkonnamõju hin- damise avalik väljapanek ja selle järel korraldatav arutelu. Pole mõeldav, et üldplaneering vastaks absoluutselt kõikide valla elanike või maaomanike huvidele. Kas üldplaneering peaks meeldima

51%-le elanikest või nendele, kel- lele kuulub vähemalt 51% valla territooriumist või mingile muule huvigrupile - see on vastuseta kü- simus. Praktikas saab otsustavaks inimeste endi aktiivsus. Avalik väl- japanek ongi see koht, kus igaüks võib eelnõu muutmiseks teha täiendavaid ettepanekuid.

Üldplaneeringut on vaja kõikide- le valla elanikele kindlustunde ja perspektiivi tekitamiseks. Ollakse ju harjunud teatud nõuetega, mis eluasemeid üksteise ja laiemalt ümbruse suhtes paika panevad: nii vajavad arvestamist hoonetevahe- line minimaalne kaugus, elektri- ja veetrasside teenindamiseks ning inimeste ohutuse tagamiseks vajalikud ehituskeeluvööndid, maan- teede kaitsevööndid jne. Mitmesu- guseid piiranguid, millega me pea-

me oma maa kasutamisel leppima, on päris arvukalt.

Milliseid objekte ja kuhu võib ehitada, kuhu kindlasti midagi ei ehitata, kui palju võib minu naab- rusesse inimesi lisanduda, mit- messe külasse on ette näha ühis- kanalisatsiooni, millised on meie valla väärtuslikumad piirkonnad, millised piirangud kehtivad - need ja paljud teised küsimused peak- sid saama üldplaneeringus vastu- se. Üldplaneeringus on maa reser- veerimiseks kasutusele võetud mõiste põhikasutusotstarve. Kogu tegevus sellisel maa-alal on allu- tatud põhikasutusotstarbest tule- nevale eesmärgile. Põhikasutus- otstarvete järgi liigituvad reserveeritud maa-alad elamu- aladeks, toot- misaladeks, puhkealadeks hoonete ehitamise õigusega, puhkeala-

deks hoonete ehitamise õigusega, üldkasutatavateks aladeks, kaits- tavateks aladeks ja maatulundus- aladeks. Näiteks elamu- aladeks peami- seks maakasutuse viisiks on elamu- maa ja sellega seonduvad kõr- valkasutusviisid nagu äri, liiklus jne. Seejuures ei tohi kõrvalkasu- tus ületada 45% kaardil piiritletud kasutusala mahust. Seega puudu- tab eelnõu suuremal või vähemal määral kõiki elanikke, maaoma- nikke ja neid, keda huvitab valla käekäik.

Üldplaneering on teatud ühis- kondlik paratamatus, leping, kus välja on sõelatud üldised huvid. Il- ma üldplaneeringuta, üldise tege- vusjuhise, on aga raske osunda- da avaliku huvi üliluslikkusele. Seda enam, et erahuvi on alati konkreetne ja visa, argumentide

leidmisel ka detailides asjatund- lik. Tulevikus on kehtestatav üld- planeering aluseks valla territoo- riumil detailplaneeringute koosta- misele ja ehitus- ning maakorral- dusele.

Suure-Jaani valla üldplaneer- ingu ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hin- damise avalik väljapanek toimub 23. maist 21. juunini ja sellele järgnev avalik arutelu toimub 18. juulil. Kõik asjassepuutuvad materjalid - üldplaneering, üld- planeeringu strateegilise keskkonnamõju hindamise aruanne ja muud dokumendid on kätte- saadavad Suure-Jaani valla ko- dulehel aadressil www.suure- jaani.ee.

Märt Perve

Muusikafestival - juba 11. korda!

17. juunil avatakse Heliloojate Kappide majamuuseumis järjekordne Suure-Jaani Muusikafestival. Juba kolmandat aastat rõõmustavad kuulajaid sel puhul oma noorusliku särtsuga Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ooperistuudio üliõpilased.

Kuid üritusi jagub festivalil ka selle ametliku avamise eel-esse kahte päeva. Noored lauljad võtavad üksteiselt mõõtu II Mart Saare nimelisel vokalistide konkursil ja trompetimängijad I Julius Vaksi nimelisel klassikakonkursil. Konkursiesituste kahte vooru võivad kõik huvilised kultuurimajaja tasuta kuulama ja noortele kaasa elama tulla, võitjaks osutunud esinevad aga lõppkontserdil majamuuseumis.

Festivali avakontserdil astub üles Pärnu Linnaorkester Jüri Alperteni juhtimisel ja segakoorid Cantus ning Noorus. Solistid on sopran Aile Asszonyi, Teele Jöks ja Marina Chiche - viiulikunstnik Prantsusmaalt. Ettekanded tulevad Mozarti kantaat Exultate jubilate, Beethoveni Viiulikontsert ja Vivaldi Cloria. 1100 elanikuga väikeses Suure-Jaanis on jälle erakordne võimalus kuulata maailmamuusikat sümfooniaorkestri ja mitme koori esituses.

Kui vaatame Eesti Kontserdi aastaraamatut 2007, saame aru, et Suure-Jaani on Eesti muusikamaastikul endiselt oma nime väärival - suurel kohal. Eriti tänuväärne osa on meie festivalil meie oma eesti - muusika esitamisel. Koige piltlikumalt väljendades on Eesti Kontserdi poolt eelmisel aastal ettekandmisele tulnud eesti heliloojate teoste kuue lehekülje pikkusest nimekirjast üks lehekülj täidetud Suure-Jaani Muusikafestivalil esitatuga. Üks teos nende seast tuli siin esitettekandele. Märkatav on meie festivali koht ka suurvormide ettekandmise osas - juunis 2007 olidki Eestis ainukesed Suure-Jaani Muusikafestivali avakontserdil kõlanud kolm Artur, Villem ja Eugen Kapi sulest pärit teost.

Festivali lõunatundides räägitakse sel aastal põhiliselt heliloojatest Kappides. Muidugi kuulatakse sinna juurde ka muusikat. Arturist räägib muusikiteadlane Ivalo Randalu, Villemist omaaegne Suure-Jaani segakoori Ilmatar laulja Ain Erik, Eugenist tema õpilane Anne Erm. Villem Kapi lõunatunnis musitseerib tema pojatütar Lilian Kapp koos oma õpilastega.

Kuid lõunatunnis saab tutvuda ka helilooja Eino Tambergiga, kellest räägib Igor Garšnek ja kohtuda Aivar Mäega, kes tutvustab käsikelli.

Käesoleval aastal täitub 800 aastat eestlaste muistse vabadusvõitluse algusest. Sellega

seostub meie meeltes kindlasti Lembitu nimi. Kui Suure-Jaani vanemaalised inimesed kuskil koos on ja meenutama hakkavad, siis tuleb tihti jutuks, kuidas 1962. aastal linnamäel Villem Kapi ooperit Lembitu mängiti. Meenutatakse selliseid omaaegseid kuulsusi nagu Georg Ots, Tiit Kuusik, Ott Raukas, Teo Maiste, Aino Külvand. Ikka on öhatud, et tahaks seda teost, mida Villem Kapp pidas oma elutööks, veel kord kuulda. Ka rahvusvahelises Artur Kapi ühingu on pea selle loomisest saadik arutatud, kuidas teost uuesti linnamäel etendada. Nüüd on see oodatud aeg saabunud - Lõhavere linnamäel rullub kuulajate ette lugu Sakala vanemast Lembitust, tema pojast Meelisest, liivlaste vanemast Kaupost, tema tütre Marest, ordumeistrist, rüütlitest ja munkadest - lugu eestlaste vabadusvõitluse lõppjärgust, millele järgnes orjaöö. Kontsertettekandes laulab Lembitu partiid Jassi Zahharov, liivlaste vanem Kaupo on Tõnis Tamm Stockholm Kuninglikust Ooperiteatrist, Mare Heli Veskus ja Meelis Rauno Elp.

Soovitame kontserdi pileti osta eelmüügist, sest pileti arv on piiratud - lisaks on eelmüügist ostetud piletdavam. Suure-Jaanis saab seda teha Suure-Jaani vallavalitsuses sekretäri juures, kultuurimajas ja kohvikus Arturi Juures. Kontserdile tulles soovitame kaasa võtta midagi istumise alla - istepinke ei ole.

Lõhavere linnamäel toimub ka teine kontsert: Mäe ja Thule lood. Tõnis Mägi ja Ultima Thule ilmselt kellelegi tutvustamist ei vaja. Koos nendega musitseerib Tallinna Kammerorkester. Tähelepanu: sellele kontserdile ei pääse festivali passiga (käepaelaga) - korraldajaks on Muusikaagentuur Soovikontsert.

Suure-Jaani õigeusu kirikus astub sel aastal kuulajate ette Wrocławsi süinagoogi koor Poolast. Koor moodustati Wrocławsi Muusikaakadeemia üliõpilastest dirigent Stanislav Rybarczyki poolt ja juutide kommuuni toetusel 1996. aastal. Esinetakse kohaliku süinagoogi teenistustel, aga tehakse ka koostööd Euroopa Juudi Muusikakeskusega Hannoveris. Kiiresti leiti tunnustust nii Poolas kui raja taga. Esiile on tõstetud koori kõrget kunstilist taset, väga head ansambli tundeid ja kontsertide unikaalset atmosfääri. Koor on esinenud maailma nimekate kantoritega ja teinud koostööd erinevate muusikute ning näitlejatega. Dirigent Stanislav Rybarczyk on ka Alam-Sileesia Poola-Saksa Noorte Sümfooniaorkestri dirigent ning Wrocławsi noorteorkestrite festivali kunstiline juht.

Suure-Jaani Muusikafestivali tõeline maiuspala on aga

olnud öösel kell kolm Hüpasaare rabasaarel toimuv Päikesetõusukontsert. Nii ka sel aastal. Päikest tervitavad Arsise kellade noorteansambel ja soo-orkester. Loomade elust räägib zooloog ja bioloog Aleksei Turovski. Ettekanded tulevad tõeliselt kaunid lood - Albinoni, Schubert, Tšaikovski, Bach, Händel, Boccherini, Faure, Eller, Oja ja muidugi Grieg, kelle Hommikumeelolu helide saatel kõigil eelnevate aastate sookontserditel päike on tõusnud.

Ka selle kontserdi pileti soovitame huvilistel kindlasti eelmüügist soetada. Ühtlasi juhime tähelepanu, et soos peaksite kohal olema tund enne kontserdi algust, sest rabasaarele viib rohkem kui kilomeetri pikkune laudtee. Valige sobiv riietus ja midagi istumise alla - kontserdil ei ole istepinke. Ummikute vältimiseks on mõistlik sõita Hüpasaarde kell 00.30 Suure-Jaani keskväljakult väljuva tasuta bussiga. Ning loodetavasti saavad kõik kontserdikülalastajad ka meeldetuletuseks aru, et kogu tekkinud praht tuleb soost lahkudes endaga kaasa võtta. Hoidkem Soomaad!

Huvitavat on aga muudki: Suure-Jaani kirikus annavad ühe kontserdi kaks kvartetti: Tobiase Keelpillikvartett ja Tartu Keelpillikvartett. Hea võimalus võrdlemiseks. Kontserdil kõlab ka üks esitettekand: Igor Garšneki „Kuiperi kood keelpillikvartetile ja süntesaatorile“. Kuulda saab Mari-Liis Uibot (viiul) ja Iraani päritolu pianisti Mehrdokht Manavit. Mõlemad noored muusikud õpivad Viinis. Festivali viimasel päeval on aga võimalus kuulata Hongkongist pärit kontratenor Ka Bo Chani, Andres Uibot ja Jüri Leitenit. Suure-Jaani laululaval aitab festivali viimasel kontserdil jaanimeloleolu luua üle-eestiline noorteorkester Puhkpillisümfooniakud. Värvilise helilooja Urmas Sisask. Kõlavad seaded muusikalidest ja kerge muusika klassikast ning Raimond Valgre ja Uno Naisssoo popurii.

Traditsiooniliselt on festivali infopunktis selle lahtiolekuaegadel avatud Jaanus Siimu fotonäitus. Näha saab tabatud hetki eelmise aasta festivalist.

Esimest korda on lõunatundidele lisaks kavas muusikast ja muusikutest ka tõsisemalt rääkida: 21. juunil toimub konverents. Mõõdub ju sel aastal Artur Kapi sünnist 130, Eugen Kapi sünnist 100 ja Villem Kapi sünnist 95 aastat.

Ja nagu viimastel aastatel tavaks saanud, toimub festivali päeval Rahvusvahelise Artur Kapp'i Ühingu üldkogu. Kõik ühingu liikmed on sel puhul Suure-Jaani oodatud.

Ilusaid muusikaelamusid!

Leili Kuusk

Eelmisel aastal oli linnamäe kontserdil paar tuhat kuulajat

FOTO: Leili Kuusk

XI Suure-Jaani Muusikafestival

15. - 23. juunil 2008

Festival on pühendatud Heliloojatele Kappidele

2008. aastal möödub:

800 aastat eestlaste vabadusvõitluse algusest

130 aastat Artur Kapi sünnist

100 aastat Eugen Kapi sünnist

95 aastat Villem Kapi sünnist

90 aastat Eesti Vabariigi sünnist

15. juuni 2008 Suure-Jaani kultuurimajas

kell 10 I Julius Vaksi nimeline klassikakonkurss trompetimängijatele I VOOR

kell 16 II Mart Saare nimeline konkurss vokalistidele I VOOR .....TASUTA

16. juuni 2008 Suure-Jaani kultuurimajas

kell 12 I Julius Vaksi nimeline klassikakonkurss trompetimängijatele II VOOR

kell 15 II Mart Saare nimeline konkurss vokalistidele II VOOR .....TASUTA

kell 18 Heliloojate Kappide majamuuseum

KONKURSSIDE LÕPPKONTSERT 75.-/50.-*

17. juuni 2008

kell 12 Artur Kapi Ühingu maja (Kõleri 2)

Jaanus Siimu FOTONÄITUSE "Suure-Jaani muusikafestival" avamine ..TASUTA

kell 14 Heliloojate Kappide majamuuseum

AVAMINE JA KONTSERT

Esitavad EMTA ooperistuudio üliõpilased, juhendaja Ene Rindesalu ..... TASUTA

kell 17 Suure-Jaani kalmistu

MÄLESTUSHETK

kell 19 Suure-Jaani Gümnaasiumi uus spordihoone

AVAKONTSERT

Pärnu Linnaorkester, segakoorid Noorus ja Cantus, solistid Aile Asszonyi, Teele

Jöks, Marina Chiche (viiul, Prantsusmaa)

Dirigent Jüri Alperden 120.-/60.-*

18. juuni 2008

kell 13 Heliloojate Kappide majamuuseum

LÕUNATUND VILLEMIGA

Helilooja Villem Kapist räägib AIN ERIK, mängivad Lilian Kapi õpilased

..... 50.-/30.-*

kell 20 Lõhavere linnamägi

VILLEM KAPI OOPER "LEMBITU" kontsertettekand

ERSO, RAM, Ellerhein, solistid Heli Veskus, Jassi Zahharov jt

Dirigent Paul Mägi ..... 150.-/100.-* /kohapeal 200.-

19. juuni 2008

kell 13 Kohvik Arturi Juures

LÕUNATUND ARTURIGA

Helilooja Artur Kapist räägib muusikateadlane IVALO RANDALU 50.-/30.-*

kell 19 Suure-Jaani kirik

TOBIASE KEELPILLIKVARTETT ja TARTU KEELPILLIKVARTETT

Mendelssohn, Garšnek, Uibo, E. Kapp 50.-/30.-*

20. juuni 2008

kell 13 Kohvik Arturi Juures

LÕUNATUND EUGENIGA

Helilooja Eugen Kapist räägib tema õpilane ANNE ERM 50.-/30.-*

kell 20 Lõhavere linnamägi

ROCK-KONTSERT

TÕNIS MÄGI & ULTHIMA THULE, TALLINNA KAMMERORKESTER

NB! Kontserdile ei pääse festivali passiga (käepaelaga).

Korraldaja muusikaagentuur Soovikontsert 250.-/kohapeal 300.-

21. juuni 2008

kell 13 Kohvik Arturi Juures

LÕUNATUND HELILOOJA EINO TAMBERGIGA 50.-/30.-*

kell 15 Suure-Jaani Gümnaasiumi konverentsisaal

KONVERENTS.....TASUTA

kell 22 Suure-Jaani õigeusu kirik

WROCLAVI SÜNAGOOGI KOOR (Poola)

Dirigent Stanislav Rybarczyk, Juudi muusika 125.-/75.-*

22. juuni 2008

kell 11 Suure-Jaani kirik

KONTSERT-JUMALATEENISTUS

Teenib peapiiskop Andres Pöder ..... TASUTA

kell 13 Suure-Jaani kultuurimaja

LÕUNATUND KÄSIKELLADEGA

Käsikelli ja nendel mängimist tutvustab AIVAR MÄE 50.-/30.-*

kell 21 Suure-Jaani kirik

MARI-LIIS UIBO (viiul, Eesti), MEHRDOKHT MANAVI (klaver, Iraan/Austria)

..... 80.-/50.-*

23. juuni 2008

kell 03 Hüpasaare soosaar

PÄIKESETÕUSUKONTSERT Arsise kellade ansambel ja soo-orkester

Dirigent Aivar Mäe, ALEKSEI TUROVSKI

Tasuta bussid väljuvad Suure-Jaani keskväljakult kell 00.30. Palume Hüpasaare

kohal olla vähemalt tund enne kontserdi algust. Järjekordade vältimiseks ostke

pilet eelmüügist. Kasutage ühistranspordi teenuseid. Soosaarele viib kaks um-

bes kilomeetri pikkust laudteed. Valige sobiv riietus ja jalanõud, võtke kaasa tasku-

lamp ja midagi istumise alla ..... 150.-/kohapeal 200.-/allameetri meestele tasuta

kell 13 Suure-Jaani kirik

KA BO CHAN (kontratenor, Hong Kong)

Jüri Leiten (trompet) ja Andres Uibo (orel) 80.-/50.-*

kell 17 Suure-Jaani laululava

Üle-eestiline noorteorkester PUHKPILLISÜMFOONIKUD

Dirigendid Aavo Ots, Priit Sonn ja Valdo Rüütelmaa 50.-/30.-*

kell 20 Suure-Jaani laululava

JAANITULI

TULE SÜÜTAB Aavo Ots ..... TASUTA

* - Sooduspiletid kuni 18-aastastele ja pensionäridele vastava tunnistuse ette-

näitamisel

FESTIVALI PASS 350.-,sooduspäss kuni 18-aastastele ja pensionäridele 250.-

krooni.

Passid vahetatakse alates 15. juunist festivali infopunktis ja tund enne kontserte

piletimüügis käepaela vastu, millega saab külastada kõiki festivali kontserte välja

arvatud 20. juuni Lõhavere linnamäe rock-kontserti.

Suure-Jaani Muusikafestivali passid ning Lõhavere linnamäel toimuva kontserdi

Lembitu ja Hüpasaare rabasaarel toimuva Päikesetõusukontserdi piletid eel-

müügis Suure-Jaani kultuurimajas, kohvikus Arturi Juures ja Suure-Jaani valla-

valitsuses sekretäri juures.

Info <http://muusikafestival.suure-jaani.ee/>

Suure-Jaani Gümnaasiumis läbis sel aastal riigikaitse kursuse 22 noormeest ja 5 neidu. Pidulikult õppeaasta lõpuaktusel Lembitu platsil anti noortele üle vastav märk. Pildil saab märgi Tanel Voormansik. FOTO: Leili Kuusk

Algklassid said kokku

16. mai hommikupoolikul said Suure-Jaani lauluväljakul kokku valla algklasside lapsed. Üksteise tegemisi on vaadatud ja kooski midagi ette võetud ka kahel eelmisel aastal.

Lapsed jagati 25 gruppi nii, et koos pidid edasi tegutsema üks laps igast põhikoolist ja üks laps igast gümnaasiumi algklassist. Kohalolijaid tervitanud Suure-Jaani Gümnaasiumi õppealajuhataja Urve Siimsoo ütles, et koos on just nii palju lapsi, et on hea mängida ja kindlasti leiavad lapsed koos tegutsedes endale valla teistest paikadest uusi sõpru.

Ja alustatigi tegemistega üheksas tegevuspunktis. Lapsed kuulasid haridusnõunik Jüri Hanseni juttu, kuidas Suure-Jaani vald oma praegusel kujul tekkis ja kuidas valla elu korraldatakse. Seejärel rääkis kooli meditsiinitöötaja Helle Jürisson lastele puukidest. Kes veel puuki näinud ei olnud, need said tikutopsist vaadata, kuidas see vahel palju pahandust põhjustav tegelane välja näeb. Seejärel la-

hendati mõistatusi ja salakiri ning meenutati, milliseid linde ja loomi teatakse. Valla keskkonnanõunikul oli kaasas suur must kott prüügiga ja ta rääkis lastele prügi sorteerimisest. Seejärel sai iga laps värviliste kriitidega oma portree asfaldile joonistada ja nime juurde kirjutada. Kodutütred rääkisid lastele oma tegemistest - mängiti ka. Iga laps sai seejärel oma käega oma nime ja kooli kirja panna. Viimases tegevuspunktis - Suure-Jaani järve kaldal, Kondase portreebüsti juures - ootas iga gruppi ülesanne joonistada pilt oma koduvallast.

Iga 10 minuti järel puhus kohalik pasunamees Uno Jürisson sarve ja siis liikusid grupid järgmisesse punkti. Lõunaks oligi kõigil kogu planeeritud programm läbitud ja võis end koju sõidule sättida. Päevast kokkuvõtteid tehes jagati tänuõnu abilistele ja väike kommipakk igale klassile.

Päeva jäid meenutama laste joonistused oma vallast ja tore värviliste portreedega kultuurimaja parkla, kust järgmisel päeval toimunud maakonna eakate päevast osavõtjad võisid oma lapselaste pilte otsida.

Leili Kuusk

Kondase pargis jätkus kõigile tegevust

FOTO: Leili Kuusk

Ettevõtlusideede konkurs Kildu koolis

Aprillis kuulutati Kildu koolis välja Ettevõtlusideede konkurs, millest võisid osa võtta kõik õpilased. Konkursil on oma eellugu, sest 5 aastat tagasi toimus analoogiline konkurs, kuhu laekus mitmeid huvipakkuvaid ideid, milledest mõned on leidnud realiseerimise kooli arengukavas. Tollal läks esikoht Mirko Jaeskile - teemaks oli turismiettevõtte rajamine Kildu järve äärde.

Tänavu oodati ideid kohaliku elu edendamiseks ja koolielu mitmekesistamiseks. Õpilaste premeerimiseks ja ettevõtluse tutvustamiseks küsiti toetust valla toekamatelt ettevõtjatelt. Kaalukate sponsummadega toetasid üritust Eesti Hõõvelliist, Kookla

Seemnekasvatus, ettevõtjad Priit Sootla ja Lembit Nugis.

20. mail tegi žürii (Lembit Kruuse ja Enn Siimer) konkursist kokkuvõtteid.

Tõid laekus küll kasinalt, kuid esitatud ideed oli huvitavad ja perspektiivsed, millega mõtet edasi töötada. Žürii otsustas teha sügisel uue konkursi.

Esitatud töödest tunnustati: I koha vääriliseks Kaie Kolumbuse ja Kaire Valgu idee „Jõusaal Kildu kooli“ preemia 300.- krooni; II koha vääriliseks Eisi Kõivu kaks ideed (projektid „Koolipark“ ja „Koolileht“), preemia 200.- krooni. Preemiad antakse kätte kooli lõpuaktusel 2. juunil.

Enn Siimer

Suure-Jaani Gümnaasiumi ettevõtmised

Neljanda klassi tüdrukute initsiatiivil toimus 29. aprillil algklassiõpilastele Nõidadepäev. Koolis oli fantastiliselt toredaid nõidasid. Selgus iga klassi parim luuarallitaja, nõiasõnade lausuja ning vingema luua omanik. Ühiselt võeti osa teatejooksust. Nõiad on kooli oodatud uuesti aasta pärast.

Suure-Jaani Gümnaasiumi lastiste uste päev toimus 2. mail. Tutvuma olid tulnud Suure-Jaani valla kõikide põhikoolide õpilased. Ühtlasi toimus ka ajalookonverents, matemaatiline orienteerumine koolimajas ja kohtumine õpilasesindusega ning linnaekskursioon.

Mais toimus spordipäev 5.-11. klassile ja 1.-4. klassile. Igas vanuseklassis olid omad alad, kus tuli eakaaslastega rinda pista. Parimad olid Asser-Auris Kees, Kristel Kuldvere, Jan-Eric Kreitsman, Annemai Mutso, Johan Urbel, Mai Sillamäe, Sander Maisalu - Raigo Koodres, Eeva-Lotta Kivi, Maanus Vinni ja Liis Toomsalu. Esimest korda jooksid 5.-11. klasside võistkonnad teatejooksu ümber koolimaja

ning mängisid krocketit.

Kevadkontsert toimus neljapäeval, 8. mail. Publiku ees olid mudilas- ja lastekoor, ansamblid ning solistid. Tantsudega üllatasid publikut S-Studio erinevas vanuses tantsijad ning Suure-Jaani Kultuurimajas kõhutantsu õppivad meie kooli neid. Kooli puhkpilliorkester esines värvikalt ning soovis head koolilõppu oma abiturientide tromboonimängijale Kaur Mankinile. Tähtpäevaliste luuletustega esinesid I ja II klassi lapsed. Koolimajas oli üleval erinevaid kunstinäitusi ning käsitööklassis valmistati õpilaste tööde näitus. Aitäh veelkord kõigile esi-

nejatele ja juhendajatele ning abilistele.

Mudilas- ja Lastekoor võttis väarikalt osa Viljandimaa Tantsupeost ja Laulupühast 24. mail. Enne suurt pidu toimusid arvukad proovid. I klassi poistele ja tüdrukutele oli see esimeseks laulupeo kogemuseks. Rongkäik oli meelilendav ning lauljad mõlesid kogu aeg välja uusi hüüdeid ja hõiskasid neid. Kojusõidu ajal olime väsinud kuid õnnelikud. Aitäh mudilaskoori lapsevanematele, kes olid peole tulnud ning võtsid oma auto peale ka teisi lapsi.

Marge Johanson

Rongkäigus

FOTOD: Erakogust

Soomlaste külaskäik

13.-16. mail käis meil külas Ulvila harrastusteatri ULPU õpilasklassi meid sõpruskoolist. Neid majutasid ja nendega tegelesid meie kooli õpilased. Enne olid nad saanud enda tutvustuse koos pildiga ning igapäev valis endale „oma soomlase“.

Esimesel öhtul läksid majutajad ja külalised Linnamäele, kus saime nii süüa kui ka juua. Alguses võõrastasid eestlased ja soomlased üksteist, kuid pikkamööda hakkasid kõik sõbrunema.

Teisel päeval käisid külalised Tartus, ning öhtul oli meil vaba aega. Paljud veetsid seda aega koos. Kolmandal päeval korraldasid nad meie koolis viktoriini ning Soome-teemalise näituse. Teatrigrupp näitas meile etendust, mis oli väga huvitav. Kahjuks oli see soomekeelne, me ei saanud sellest eriti aru. Kuid õnneks seletas pärast õpetaja meile selle sisu.

Öhtul läksid kõik, nii majutajad kui ka soomlased, Viljandisse. Bussijuht tegi meile linnaekskursiooni ja rääkis soome keeles vaatamisväärsustest. Peale seda läksime lossimägedesse, kus tegime

ka grupipildi. Pärast oli meil vaba aega.

Järgmisel hommikul esinesid külalised meile „Kalevala diskoga“. Seal oli kombineeritud Kalevala värsid ja tänapäevane noorte pidu ning veel laulsid nad soome rahvalaule. See oli väga vahva.

Peale esinemist pidid nad kohe lahkuma. Paljud nutsid ja oli ka palju kallistamist. Kõigil oli väga kahju, et nad lahkusid, kuid järele jääb kaunis mälestus nende külaskäigust.

Minna Rätty
Suure-Jaani
Gümnaasiumi 7.b klass

Külalistega Viljandi lossimägedes.

FOTO: Erakogust

Sinikael part pesitses kohviku juures

FOTO: Edith Takk

Suure-Jaani järve ääres on alati olnud palju parte. Sellel kevadel oli aga kaks parti Arturi kohviku silla all lillekorvides pesitsema hakanud.

Kaks sinikaelparti munesid oma munad silla-alustesse lillekorvi-

desse. Kohvikusse tulevad külalastajad üle silla, kuid vaatamata sellele, et sild kõikus ja sammud olid kosta, pidas üks part sellele vastu ning istus oma pesas julgelt edasi. Teine part, kes pesitses teisel pool silda, ei kannatanud lärmi välja ja lendas ära, jättes munad pesa. Part, kes oli julge, haudus seal ikka edasi.

Eesti selgroogsete kodulehe andmetel hauduvad sinikaelpartid 26 päeva. Käisin sageli parti vaatamas, ta istus ikka keskendunult pesal. Seda ma ei tea, kas ta vahepeal ise ka toitumas käis, küll aga andsid kohviku töötajad talle leotatud saia. Samuti parandasid nad kergesti laiali lagunevat pesa. 13. mai öhtuks olid pojad

koorunud. Pardiema kõhu all oli märgata liikumist. Järgmiseks hommikuks oli part koos poegade pesast lahkunud. Sinikaelparti pojad on pesahülgaajad, see tähendab et nad on pesas vaid 12-36 tundi. Peale seda võivad partid tühjendada koos emaga lahkuda ja pojad oskavad ujuda. Huvitav, kuidas nad küll nii kõrgelt alla said? Loodan, et pardiema tuleb oma pesakonnaga Arturi oja tagasi.

On tore, et nii kohviku töötajad kui ka külalastajad olid hauduva pardi suhtes nii sõbralikud ja hoolivad.

Edith Takk
Suure-Jaani Gümnaasiumi
5. klassi õpilane

Peeter Sadam
55

28. maikuu päeval tähistas oma mehelikult soliidset sünnipäeva põline Viljandimaa koolimees Peeter Sadam. Põline selles mõttes, et ka tema koolitee kulges siinmail.

Soov teiste õpetajaks ja suunajaks saada on pärit noorest põlvest, kuigi esimene unistus oli saada hoopis lenduriks. Paraku ühe sportliku äparduse tõttu see soov ei täitunud - vist õnneks. Kuna Peeter on juba koolipõlvest olnud hingega spordi juures, hakkas ta tundma huvi maadlustreeneri ameti vastu, elurada viis ta aga hoopis õpetaja ametisse. Kuid õige pea kasvas sellest välja amet,

mis nõudis direktoriportfelli. Esi- algu Kolga-Jaani Põhikoolis, seejärel 11 aastat edukalt Suure-Jaani Gümnaasiumi juhtides. Nimi Jaan oleks nagu meelepärane...

Kolga-Jaani kool sai võimla tänu direktori eestvedamisele, sama tee tuli läbi käia ka Suure-Jaani Gümnaasiumis. Aga ehitused pole veel lõppenud. Kuni püsib soov vaadata ettepoole, mõlgutada mõtteid selles suunas, kuidas saaks rohkem, kaasasemalt ja paremini, on mees õiges ametis.

Soovime kogu koolipere poolt talle palju edu ja jõudu!

Kontsert-kohtumine Sürgaveres

Euroopa päeval, 9. mail käisid Sürgavere kooliperel külas pimedad muusikud Tartu Emajõe Koolist. Programmi Euroopa Noored raames on selle kooli õpilased käinud juba Türgis, Islandil ja Soomes - nüüd siis ka Sürgaveres! Külakostiks oli neil kaasas väike kontsert koolirahvale.

Ansambel kannab nime "Tume". Selle koosseisu kuuluvad neli noormeest, kellest kolm on pimedad. Lisaks häälele on neil kasutusel analoog-süntesaator ja elektrikitarrid. Kontserdi repertuaar oli mitmekesine - teiste autorite muusika kõrval esitati ka mitu omaloomingulist pala.

Publik kuulas kontserti suure huvi ja siira imetlusega. Ansambli juhi Aleksei antud seletused ja kommentaarid aitasid kindlasti kuulda paremini mõista ja avardada meie maailmapilti. Lisapalana esitatud "Hülge laul" tekitas kuulajates eriti elava vastukaja.

Lisaks kontserdile said 4. ja 5. klasside õpilased võimaluse koh-

tuda noormeestega ja nendega vestelda. Toimus väike pressikonverents, mille käigus külalised rääkisid oma muusikuteest, demonstreerisid valge kepi kasutamist ning punktikirjas teksti lugemist. Soovijatele jagati autogramme, mis oli meie kõigi jaoks üsnagi muljetavaldav tegevus.

Kohtumist võib lugeda igati kasulikuks ja meelde jäävaks sündmuseks meie koolielus.

Külalised Tartust aga sõitsid edasi Viljandi Kultuuriakadeemiasse, kus neid ootas ees veel teinegi kontsert.

Urve Leiten

„Tume” Sürgaveres esinemas.

FOTO: Erakogust

Eakad pidasid Suure-Jaanis pidu

17. mail tuli Suure-Jaani lauluväljakule pea 250 eakat lauljat, tantsijat ja pillimeest kogu Viljandimaalt: Võhmast, Viljandist, Karksi-Nuiast, Kõpust, Sürgaverest, Suure-Jaanist, Viiratsist, Olustverest, Mõisakülalt, Abjast, Hallistest, Kärstnast, Paalast, Piliistverest, Tärvastust, Tuhalaanest.

Päeva alustati proovidega, sest oli ju üheks eesmärgiks saada kokku Viljandimaa kava 1. juunil Põlvas toimuvaks memme-taadi peoks. Rohkem kui tosina tant-

surühma naised - kelle hulgas oli siiski ka mõni üksik tubli tantsumees - seadis ühiseks tantsumustriks kokku Vaike Rajaste.

Et suvise peo kavas on vaid ühendkoori esinemine, siis andsid lauljad memme-taadi peo kava läbimängule lisaks kontserdi, kus iga kollektiiv sai esitada kaks laulu. Ka laulurahva hulgas on tugevas ülekaalus laulunaised - erandiks vaid Viljandi meesansambel Seenorid, kes tegutsenud alla aasta. Vahepaladeks kõlasid lood Suure-Jaani Pasunapoistelt. Päeva juht Uno Jürisson nimetas naljatamisi sedagi kollektiivi ühendpühkpilliorkestriks, sest mängib

seal ju suurejaanikatele lisaks mehi ka valla teistest küladest ja isegi Vana-Võidust.

Ilmataat pidulisi ei hellitanud: eriti jahedaks tegi olemise tugev tuul. Nii et Suure-Jaani Gümnaasiumi kokkade keedetud maitsev soe supp kulus küll kõigile ära.

Kui proovid tehtud ja kontsert antud, jätkus lauljatel-tantsijatel veel hoogu ja nii lustiti kapelli saatel.

Nüüd ootab Viljandimaa eakate kollektiive memme-taadi pidu Põlvas 1. juunil.

Leili Kuusk

Tantsijad täitsid kogu lauluväljaku muru.

FOTO: Leili Kuusk

Olustvere Põhikooli õuesõppepäev

Meie kool pani selle õppeaasta õuesõppele punkti 8. mail õppekäiguga Võrtsjärve Limnoloogiajaama. Õppepäev sai korraldatud 4.-7. klassi õpilastele eesmärgiga arendada lastes loodushuvi ja keskkonnateadlikkust ning võimaldada õpida läbi praktilise tegevuse.

Päev oli väga tihedalt seotud koolis läbitavate teemadega. Tutvustime järve muuseumis eesti mageveekaladega. Juhendaja jutu ja akvaariumides kalade vaatluse põhjal pidime lõpuks ära täitma töölehed. Töölehed kogusin kokku ja iga õpilane sai selle eest pärast hinde. Pärast raske oli kuulata juhendajat, jälgida kalu ja oma küsimusi.

Teiseks teemaks oli vee-elustik, selle püüdmine, määramine ja töölehtede täitmine. See tegevus ei

jätanud kedagi ükskõikseks. Erilist elevust tekitasid vesiliked, konnad ja ujurid.

Õuesõppepäeva sisse mahtusid peale õppimise veel sõit kalega, noodavedu ja korralik kahekäiguline lõunasöök. Ja mis kõige tähtsam, ka ilmataat ei vedanud meid alt.

Suured tänud Aino Viinapuule, kelle abiga meie põnev ja sisutihe päev teoks sai ning loodame temaga koostööd jätkata.

Tore oleks, kui sellised õppekäigud oleksidki riigi poolt võimaldatud kõikidele Eestimaa koolilastele.

Annika Kala
Olustvere Põhikooli
loodusainete õpetaja

Minnakse vee-elustikku uurima

FOTO: Agnes Kurg

Soome sõpruskooli külaskäik Olustvere põhikooli

FOTO: Erakogust

Sellel õppeaastal oli meie kord vastu võtta külalised Kalakoski sõpruskoolist. Esmaspäeval, 22. mail jõudsid Olustverre kuus Soome 5.-6. klassi õpilast ja kaks õpetajat. Kõigepealt tutvustasime neile meie kooli, mõisa ja parki. Peale seda võtsid külalised vastu pered.

Järgmisel hommikul kell 7 hakkasime bussiga sõitma Rohuküla sadamasse, kus praam viis meid ühte Eestimaa metsasemasse maakonda - Hiiu maale. Metsad võtavad siin enda alla 90% pindalast. Pärast maitavat lõunasööki sõitsime Kärdlasse, kus kohtusime oma giidiga. Algas ekskursioon. Me külastasime kahte muuseumit ja käisime ära ka Ristimäel, kus kõik said valmistada oma risti. Õhtupoole jõudsim majutuspaika. Kuna ööbimispaik asus mere ääres, proovisid mõned vaatamata külmale veele ujumas käia.

Teisel päeval pärast hommiku-

sööki käisime ära Hiiu maale kõrgeimas tipus, külastasime vaateorne Kõpult ja Tahkunalt ning nautisime ilusat loodust. Õhtul majutuspaigas mängisime soomlastega jalgpalli, kiikusime külakiigel, laulsime ja rääksime omavahel juttu.

Viimasel päeval Hiiu maal külastasime talu, kus kunagi filmiti saadet "Farm". Jõudsim ära käia ka Käina poolsaare tipus. Seal avanes ilus vaade merele. Õhtupoole algas lõbus kojusõit.

Sellised kohtumised on väga vajalikud. Me saime praktiseerida inglise keelt ja julguse selles keeles suhelda. Õppisime ära ka mõned soomekeelsed sõnad ja väljendid. Minul isiklikult tekkis huvi soome keele vastu - meie koolis võiks see valikainena olla. Tore on, et meil on sõpruskool. Ootame igatsusega vastukülaskäiku Soome.

Liisi Kala
Olustvere põhikool 6. klass

Kuidas Viljandimaa mehed keisri juures käisid

Järgnevale artiklile sattusin oma sugupuud uurides ja kuna selleaegsetest sündmustest on üldiselt vähe teada, siis saadan lühendatud kujul Leole toimetusele. Asjast rohkem huvitatul tasub albumiks nimetatud kirjatöö raamatukogudest üles otsida, kuna seal on veel teisi seda ajajärku käsitavaid artikleid.

Jaak Muru

Sakalamaa - põllumeeste poliitika hääl
Märt Raud

Viljandimaa Põllumeeste Album 1920-1930 lk 35-45
1931

Põllumeeste poliitilise liikumise juured Viljandimaal ulatuvad sügavasse minevikku ja see liikumine oli nii kangelaslik, et juubelpäevadel võime ainult soovida: olgu olevik ja tulevik mineviku väärioline.

Põllumeeste poliitika isaks peetakse C. R. Jakobsoni. Aga see on õige ainult teatava määran: põllumeeste poliitiline liikumine oli juba ligi paarkümmend aastat vana, kui tema juhiks hakkas C. R. Jakobson. Tema oli selle liikumise ideoloogiks, juhiks, kes tuli ja haaras ohjad. Jakobsoni aegse poliitika hiigelsaavutuseks oli põllumeeste seltsi maja ehitamine, sest sellel ajal puudusid talurahval kooskäämimise ruumid peale kõrtside. Jakobson mõistis rakendada tööle põllumehed ja poolteise aastaga 20. oktoobriks 1882. a valmis kallis ja tore maja. Neil aastail kui selles C. R. Jakobson Sakalat välja andis oli Viljandi vastuvaidlemata eesti rahvusliku elu keskpunktiks. Ei saanud temaga võistelda ei Tartu ega Tallinn.

Rahvusliku mõtte kandjana ei saanud C. R. Jakobson toetuda eesti haritlaste peale, sest need puudusid meil peale mõne üksiku. Kõrgemad koolid rahvastasid ümber eesti pojad ja tütreid. Linna kodanike seas lokkas kadakasaksa vaim ja paiguti isegi iseseisvumise tulekuni. Seega sai tema toetuda ainult põllumehe peale, kes agarasti töötasid oma majandusliku elu parandamise nimel. Sakalamaa sai kuulsaks linaharimisega. Sellega tõusis majanduslik jõukus, mis tõi enesega kaasa ka iseteadvuse tõusu. Põllumees haaras kinni võimalusest osta talukohti pärisomaduseks. Holstres hakati nõudma kroonumõisa maa jaotamist maataamestele.

Sakalamaa mehed said aru, et suureks relvaks võitluses olemise eest on haridus. Sellest sai alguse ka Eesti Aleksandri kooli asutamine ja selleks korjanduste teel raha kogumine. Ka Eesti Kirjameeste selts avati Viljandis. Selle üliühisosa kultuurilise asutuse rajamise mõte sai alguse 1862. aastal

Tarvatu kõstri Hans Vühneri koriteris peetud koosolekul

Poliitilises võitluses oma õiguste eest silmapaistvamaks tegijaks sai prof. Johann Köler, kes asus Peterburis. Tema oli päritolult Suure-Jaani mees. Sündis Vastemõisa vallas Kõõbra talus. Ta vanemad elasid äärmises vaesuses. Siiski saadeti väike Johann linna algkooli ja sealt kreisikooli. Peterburis töötas algul maalrina ja õppis ühtlasi kunstide akadeemias. Selle lõpetamise järel sõitis välismaale ennast täiendama ja töötama. Peagi oli ta üldtunnustatud kunstnik. Peterburi tagasi jõudes sai temast maalimise õpetaja, ühtlasi oli keiser Aleksander II tütre maalimise õpetaja. Hiljem määrati kunstide akadeemia professoriks.

Südames jäi Köler lihtsaks talumeheks, kes Peterburis pidas alalist ühendust kodumaaga. Kasutades sidemeid kõrgema vene seltskonnaga, toetas ta eestlaste püüdeid kuidas jalksaks. Tema korter oli alaliseks ulaluseks kodumaalt pealinna jõudjatele. Eriti oluline oli, et kui saksastunud noormees C. R. Jakobson Peterburis oli, tegi J. Köler temast vaimustunud rahvuslase ja isamaalase ning valmistas temast rahvajuhhi. Silmapaistvat osa täitis rahva teadlikkuse tõstmises Holstre Kipilt pärit Adam Peterson, aga ka Pulleritsu koolmeister Jaan Adamson, Tarvatu kõster Hans Vühner, Holstre peremees Hain Henno jt.

Tolleaegset olukorda kirjeldab kujukalt A. Vaga J. Köleri eluloos: See oli lõpule läheneva teoorjuse raskeim ajajärk. See oli oma abitus meelehetele viidud taluraha süngim aeg, mis järgnes siinseal puhkenud rahutuste mahasurumisele. See oli aeg mil hiljutine Anija meeste metsik pekmine, verepulm Mahtas ja karistus ekspeditsioon Hiiumaal, oli lõiganud rahva hinge sügava haava ning sulgenud nende suu, kuid äratanud veel jõulisemalt protesti mõisnike vägivalda ja kirikhärra ülekohtu vastu, ning virgutanud hõõgvele päevpäevalt tugevneva püüde vähegi inimlikuma sotsiaalse ja õigusliku olukorra järgi.

Mõisnikud kasutasid valitsemise, kohtumõistmise ja karistamise õigust julmalt ja hoolimatult. Nende võim oli kohati tugev ka Peterburis kuna kubernerid ja siseministrid olid nende mehed, kuid võimu kaotuse kartus ajas nad ärevalt tegutsema. Ka Eestist vaatasid mõisnikud Peterburi poole äreva kartusega, talupojad aga suure lootusega, kuna sealses valitsuses oli võimule pääsenud vabameelsemaid mõtlejaid. Venemaal algas suur seismiste reformide aeg. Mõisnikud nõudsid, et uuendused ei puudutaks meie maad. Põhjendades, et Läänemere maades on kõik kõige paremas

korras - valitseb kindel kord, rahvas on rahul ja õnnelik. Nüüd oli vaja teha keisrile teatavaks meie maaelu tegelik olukord. Keisri jutule oli lootust saada ainult saatkondadel. Harilikud palvekirjad ei ulatunud keisrini. Ka keisri jutule pääsemine oli peaaegu võimatu, kuna teda ümbritsesid Balti mõisnikud ja nende käsilased

1863. aastal käis J. Köler kodumaal ja aasta oli sellele liikumisele lootusi andev. 1864. a kevadel saadeti A. Peterson Holstre kroonumõisa asjus Peterburi. Seda kasutati ka ära märgukirja andmiseks keisrile. Märgukirjas oli 10 punkti. Neist olid tähtsamad: 1) Valla-kohtu vabastamine mõisa võimu alt ja uus kogukonna seadus. 2) Teoorjuse ja ihunuhutuse kaotamine, teedetegemise ja postijaama maksude ühetasane ärajaotamine valdade ja mõisate vahel. 3) Talumaade müügihinna määramine erapoleetu vene ametniku poolt. 4) Kümme protsenti kahjutasu maksta igale peremehele, kes müügi korral peab lahkuma oma kohast.

Märgukirja ära andma sõitsid Adam Peterson ja Hans Ainson - Massumõisast ja Jaak Peet Peedihsantult. Peterburis tõlgiti märgukiri vene keelde. Keisri jutule nad ei pääsenud ja pidid märgukirja andma tiivadjudandi kätte.

1864. a juuli kuul läksid Puiatu ja S.-Kõpu saadikud Adam Petersoni venna Peetri, kes õppis Tartu Ülikooli õigusteaduskonnas, juhtimisel Peterburi. Nead kaebasid kõrgete rentide ja talude raskeid ostutingimuste üle. Ka nendel tuli kaebekiri anda tiivadjudandi kätte. Vaevalt oli nead koju jõudnud, kui läksid pealinna poole Tarvatu ja Karula esindajad, Peeter Petersoni juhtimisel. Ka nead ei pääsenud keisri jutule ja pidid palvekirja andma tiivadjudandi kätte.

Vahepeal olid Liivimaa mõisnikud ja kohtud saanud kuulda palvekirjade viimisest Peterburi. Adam ja Peeter Petersoni vastu tõsteti süüdistus maksva riigikorra kukutamise katsetes, valeandmeid palvekirjade kirjutamises ja kommunistlikes maade jagamise püüetes. Peeter Peterson võeti tagasisõidul Tartus kinni. Tema kui üliõpilane allus ülikooli kohtule, kuid see ei võtnud asja arutamisele vaid andis tema välja sillakohale. Ühtlasi heideti ta ülikoolist välja ja viidi vangina Pärnusse, kus kohus mõistis ta Siberisse asumisele. Ka Liivimaa õuekohus kinnitas selle otsuse. Prokuröri protestil ja Peeter Petersoni edasikaebusel läks asi senatisse. Senat tühistas otsuse ja tegi korralduse, et Liivimaa kohtud vastutusele võtaks Peeter Petersoni seadusvastase vangistamise pärast. Tema vabanes vanglast senati käsikirja põhjal 27. mail 1865. a.

Käsk oli antud vangistada ka Adam Peterson. Teda otsiti kui röövlit, kui ta oli Holstre taludes peidus. Kohtul ei läinud korda leida tema pelgupaika. Ootamatult tuli tema juurde käskjalg Suure-Jaanist, et J. Köler on jõudnud Peterburist Lubjassaarele. Käskjalad saadeti mööda maakonda laiali ja pimeduse katte all sõitis hulk kangemaid mehi Lubjassaarele salakoosolekule. Endised salakoosolekud olid peetud Viljandi Kure kõrtsi tagaotsas. Sellele vaatamata, et neist võttis osa hulk inimesi ei saanud võimuhed neist teada. Lubjassaarel seati kokku 14 punktiline märgukiri, mis sisaldas endiste märgukirjade nõudmisi ja ka uusi. Niipea kui märgukiri oli kokku seatud sõitis J. Köler veel samal ööl minema.

Esinduse organiseerimine ja allkirjade kogumine jäi Adam Petersoni ülesandeks. See oli raske töö, sest kui tagaotsitav tema ennast avalikult näidata ei saanud. Palvekirjadele koguti allkirju kaupmeeste sõbratubades ja Kure kõrtsis. Üldisele palvekirjale kogunes üle 1000 allkirja 20 vallast, peale selle oli lisaks veel 95 eri palvekirja erinevatest kohtadest. Varsti oli koos ka 30 meheline esindus meeskond.

Esindusmeeskonda kuulusid: Adam Peterson - Holstrest Peeter Jõgevest - Orult Jüri Reimann - Navestist Mihkel Rebane ja Taavet Tirmann - Taeverest Tõnis Näär - Vastemõisast Johanson või (Jürisson) - Vastemõisa Lemmekannult Tõnis Pori ja Hans Siimann - Viljandi vallast Kaarli Driemann ja Tõnis Päärus - Pärast Juhan Saar - Loodi Peebult Villem Maiste - Puiatust Mihkel Peterson ja Tõnis Tullasepp - Karulast Tõnis Reinberg ja Tõnis Noodapera - S.-Kõpust Hans Tomson - Väike-Kõpust Jaan Murro (hiljem Muru, 1836.11.28-1915.03.20 Pauluse kalmistul) - Sürgaverest

Teised saadikud olid väljaspool Viljandimaa. Üldse oli 30 saadikut 20 vallast.

Peterburi pääsemine oli tol ajal keeruline. Tallinn-Peterburi raudteed veel ei olnud. Harilikult sõideti Tartust Emajõe ja Peipsi kaudu laevaga Pihkvasse ja sealt raudteed mööda Peterburi. Seal tuli pileti saamiseks esitada sandarmi ülemale pass. Iga kahtlane isik saadeti vangitapiga koju. Nüüd olid Viljandist Pihkvasse ette saadetud luurajad.

Teine tee käis hobustega Narva kaudu. Siin olid mõisnike valvetõkked Narvas, Tallinnas, Pikasillal, Viljandis ja teistes

sõlmpunktides. Sellise kontrollpunktide süsteemiga olid mõisnikud tabanud juba mitu saatkonda. Et kõrvaldada kahtlust sõitsid saadikud paariviisi hobustega Peterburi ja seda mitmel ajal ja erinevaid teid mööda.

Kõige riskantsem oli Peterburi pääseda Adam Petersonil endal. Otsustati, et tema sõidab vankri kummi all vastaspoole - Valka ja sealt Lätimaad mööda Ostrovi linna ja sealt rongiga Peterburi. Kavandatud sõiduplaanid õnnestusid. Peterburis ootas saatkond kuni tiivadjudandiks sai keisri õepoeg Leuchtenbergi hertsog.

Keisri audients toimus 9. nov. 1864. Sellest jutustab A. Peterson ise: Tiivadjutant esitas meid keisrile. Peapalvekirjast oli meil lühike väljavõte kandidu peal. Keiser võttis selle sealt ja luges kohe läbi. Siis võttis adjutant kõik meie palvekirjad vastu ja neid kogus temal suur kaenlatäis. Ja kui keiser oma jutu meiega lõpetas ja jumalaga jättis, kutsus adjutant meid suure saali ja küsis, kes meist oskab vene või saksa keelt. Ainus keeleoskaja olin mina. Mind kutsuti laua ette. Tema hakkas meie asja uurima ja küsis, kuidas on meie elujärg, missugused hädad ja puudused meil on ja mis uuendusi me soovime. Mina püüdsin kirjeldada rahva viletsat seisukorda nagu ta oli. Adjutant kirjutas kõik üles. Nii kestis minu ülekuulamine kaks tundi. Siis võttis ta protokoll ja meie palvekirjad ja lubas minna keisri juurde. Umbes poole tunni pärast tuli ta tagasi ja andis minu kätte kirjakese siseministri Valujevile ja ütles: Selle kirjaga saadab teid Majesteet ministri juurde. Seal uuritakse teie soovid läbi ja täidetakse võimalust mööda. Olge rahulikud, teiega ei juhtu midagi paha.

Siseminister krahv Valujev oli endine Kuura kuberner, Balti mõisnike sõber ja hõimlane. Eks sellest tulenevalt pinniti seal saadikuid mitu päeva, neid süüdistades, et miks nad pöördusid otse keisri poole. Seejärel saadeti nad sandarmite valve all koju. Seal Adam Peterson vangistati, paigutati Viljandi vanglasse, kus hoiti kinni ka tema venda Peetrit. Seejärel saadeti A. Peterson Siberisse asumisele. Kuid need otsused tühistas senat ja ta vabanes 1865. a. oktoobris. Mõisnike võitlus oma hüvede säilitamise eest aga jätkus ja jätkus ka põllumeeste võitlus. Peterson vangistati uuesti aga kui tema aasta pärast 1868 a. vabastati, oli suurem osa nõudmisi, mida sisaldas Sakalamaa saadikute palvekirja täidetud ja oli ka kaotatud teoorjus.

Adam ja Peeter Petersoni parastine elukäik on ka teada: lahkudes kodumaalt ja asudes Venemaal ei olnud neil enam võimalik kodumaa sündmustest osa võtta.

Kõigi aegade edukamad on Hugo Hommik ja Jüri Siimer

Seda, mis ajast on Suure-Jaanis malet mängitud, allkirjutanu ei tea. Olemas aga on täpsed andmed alates aastast 1961. Seda tänu Hugo Hommikule, kellel on kõik tabelid sellest ajast alates olemas. Suure-Jaanis meistrivõistlused toimusid igaaastast kuni aastani 1975. Edasi toimusid veel 1977. ja 1983. aastal ning siis tuli juba pikem paus. Uuesti koguneti 2006. aastal ja järjekordne pika mõtlemisajaga maleturniir peeti 2007. aastal. Seega käesoleval aastal toimusid vähemalt 19. korda Suure-Jaanis meistrivõistlused. Vahepeal on vallad ühinenud, aga ka aastatel 1961 - 1975 ei olnud see pelgalt Suure-Jaanis linna turniir. Vaadates algusaastate tabeleid, on näha palju tuttavaid nimesid. Näiteks seitsmekümne aastate osalejatest on ka praegusel ajal rivis Hugo Hommik, Jüri Siimer, Jaak Ibrus, Ülo Soolo ja Jaan Sengbusch. Tolleaegsetest mängijatest on aktiivsest malet kõrvalle jäänud Eino Sims, Vello Jürimäe, Villu Adamson jt. Mingi järjepidevus on ka säilinud. Käesoleval aastal mängis kaasa Aare Kõstneri poeg Riho ja Jüri Siimeri poeg Margus. Malet on mänginud ka Jaak Ibruse poeg Andres. Kõige kaugemale on tõenäoliselt järgmisest põlvkonnast arenenud Aivo Hommik.

Kui sirvida tabeleid, siis kõigi aegade edukamad on olnud Hugo Hommik. Ta on olnud 16 korral esikolmikus ja 8 korda tulnud meistriks. Hugo tuli esmakordselt meistriks 1966. aastal ja viimati 2008. Tähelepanu väärib tulemus. Jüri Siimer on olnud esikolmikus 12 korda ja 6 korda tulnud esimeseks. Aramärkimist tasub veel Eino Sims (5 korda esikolmikus ja 1 kord esimene) ja August Feldmann (vastavalt 4 ja 2). Mitmekordsed medalivõitjad on olnud veel Jüri Siigur, Vello Jürimäe, Ülo Soolo ja Arvo Kull. Nimetatutest August Feldmann on manalamees. Arvo Kull elab Ülenurme vallas, aga tervis ei ole enam nii hea, et malet mängida.

Tegime sel aastal algust ühe uue turniiriga, mida loodame muuta traditsiooniliseks. Nimetasime ta karikaturniiriks ja kutsusime mängima endisi suurejaanilisi - lisaks käesoleva aasta kiirturniiri parimatele. Kokku osales 11 mängijat ja mängisime kiirturniiri mõtlemisajaga 15 minutit partiile. Turniiri kujunes huvitavaks ja kompromissituks võitluseks. Veel enne viimase partii lõppu ei olnud võitja selge. Kui Enn Arukask oleks Aivo Hommikut võitnud, siis oleks ta ise karikavõitjaks tulnud. Oleks aga ei maksa ja

halvem koefitsent jättis ta hoopis viiendaks. Selle aasta turniiri 5 paremat lunastasid endale koha järgmise aasta turniirile. Ülejäänud viis selgitame talvisel kiirturniiril.

Nagu tabelist näha, sai kindla esikoha Aivo Hommik. Võrdsete punktide puhul sai otustavaks, kuidas keegi mängis tugevamatega. Koefitsendi arvutamiseks liidetakse kokku nende punktid, keda võitsid ja nende

poolred punktid, kellega viigistasid. Mõnevõrra üllatuslikult, aga kindlalt, sai teise koha Hillar Kuhi. Jüri Hansen edestas Hugo Hommikut tänu viigile turniiri võitjaga. Enn Arukask, nagu juba öeldud, jäi võrdsete punktide juures viiendaks. Järgmine karikaturniir toimub 2009. aasta kevadel.

Jüri Hansen korraldaja

Nr	Nimi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Punkte	Koht
1	Berni Elbing	0	0	½	1	1	0	0	0	0	0	1	3,5	8.
2	Aivo Hommik	1	0	1	1	1	½	1	½	½	1	1	8,5	I
3	Ain Sermat	½	0	0	1	½	0	0	0	0	0	0	2	10.
4	Jüri Soolo	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2	9.
5	Jüri Siimer	0	0	½	1	0	0	0	0	0	0	0	1,5	11.
6	Hillar Kuhi	1	½	1	0	1	0	1	1	1	½	0	7	II
7	Hugo Hommik	1	0	1	1	1	1	0	½	½	0	1	7	4.
8	Jüri Hansen	1	½	1	1	1	0	½	0	1	1	1	7	III
9	Jüri Siigur	1	½	1	0	1	0	½	1	0	½	0	5,5	6.
10	Enn Arukask	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	7	5.
11	Aadu Tomson	0	0	1	1	1	½	0	0	½	0	0	4	7.

5 Suure-Jaani 70 küsimust

Eelmise Leole küsimuste õiged vastused:

1. Suure-Jaani tuletõrjedepoo
2. Olustvere raudteejaama veevõtutorn
3. Olustvere mõisa sõiduhobuste talli torn
4. Lepakose "Pilpaloss"
5. Navesti mõisahooned

Tänane kõiki, kes vastasid. Auhinna võitis seekord perekond Udam. „Pildivoor” osutuski vastajatele kõige raskemaks ja osavõtt sellest kõige väiksemaks.

Kõigil küsimustele vastajaid oli ainult kaks ja nende vahel käis esikoha pärast tihe rebimine, kolmandat kohta lahutas kahest esimesest juba rohkem punkte. Parimad Suure-Jaani valla tundjad olid: 1. Jaan Hansen, 2. Perekond Udam Koidusalust, 3. Mare Laas. Võitjaid ootavad Suure-Jaani valla sümboolikaga meened.

Suur tänu ka küsimuste koostajatele!

Kuidas tekitada vähem prügi?

Prügist ja jäätmete sorteerimisest on viimasel ajal väga tihti räägitud ja tänu sellele on paljud inimesed avastanud enda jaoks tõsiasja, et nende kodudes tekib liiga palju mõttetut prahti. On tänuväär, et nüüd sorteerivad jäätmeid ka need, kes seda enne ei teinud, kuid keskkonnasõbralikum oleks prügi mitte nii palju tekitada. Kuidas siis on võimalik jäätmeteket vähendada ning säästlikumalt tarbida?

Osta vaid vajalikku. Asjade ostmine nende odavuse pärast pole tegelikult mitte säästmine, vaid raiskamine. Eelista pigem kvaliteetset ja kallimat kaupa, mille eluiga on pikem.

Välgi liigset pakendamist. Võimalusel osta suuremas koguses ja loobu tarbetust pakkimispaberist või topeltpakendist (näiteks hambapasta ilma papp-pakendita). Pudelitaara on igati loodussõbralikum kui minemavisatav tetra- või kilopakend.

Jälgi, et toote pakend kuuluks tagasi korjatavate pakendite nimistusse.

Eelista paberpakendit kilopakendile ja kilopakendit plastpakendile.

Ära viska koju kogunenud kilekotte niisama ära, kasuta neid korduvalt.

Välgi kaupu, kus toiduained on pakendatud õhukelele vahtplastist alusele portsjonitena.

Välgi ühekordse kasutusega plastik- ja pappnõusid, sest näiteks plastmassist toidunõude lagunemine prügimäel võib võtta aega kuni 50 aastat, põledes aga eritavad väga mürgiseid ühendeid.

Võimalusel kasuta olemasolevaid esemeid korduvalt, vajadusel puhasta või paranda neid.

Loobu kauba koju viimiseks poes pakutavast kilekotist, mille arv kasvab peale igat poes käiku. Kasuta parem korduskasutusega riide- või paberkotti.

Ära viska mittevajalikke, kuid endiselt korralikke esemeid ära. Vii nad komisjonikauplusse või anna kellelegi, kes neid vajab.

Ole leidlik. Ka paljud näiliselt ühekordseks tarbimiseks või pakendiks mõeldud asjad on uuesti kasutatavad. Näiteks saab tetrapakist edukalt teha topsikuid taimede ette kasvatamiseks või metallist kilukarpe saab kasutada naelade hoidmiseks, rääkimata plastikkarpidest.

Köögijäätmetest ja aiaprahist on võimalik valmistada oma aiast komposti.

Kui kasutat printerit või paljudes masinates, keera see kahepoolsele režiimile. Lehe teist poolt saad kasutada mustaks väljatrükkiks, et vähendada paberikulu.

Säästlikku tarbimist!

Daisy Alatare
Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus

Kooliaasta läbi ning uus suvi algamas

Pingeline kooliaasta hakkab lõppema ning koolilastel algab väljateenitud suvepuhkus. Päevad on küll pikemaks läinud, kuid meil kõigil, kes osalevad pimedal ajal liikluses, tuleks mees pidama, et helkurit on vaja ka suveperioodil kanda. Liiklusekirja järgi peab helkurit kandma pimedal ajal või halva nähtavuse korral kõnniteeta ja valgustamata teel. Miinimumtrahvisumma võib alata 180 kroonist ning kasvada kuni 600 kroonini. Nii nagu talvel, tekitab ka suvel helkurita jalakäija liiklusohutlikke olukordi. Sellisel juhul võib trahvisumma olla kümme korda suurem - kuni 6 000 krooni. Tuletame ikka ja jälle meelde, et muretsege kindlasti omale helkur, sest odavamast elukindlustust tõesti ei ole.

Ilusate ilmade saabumisega hakkavad tänavale järjest rohkem liikuma jalgrattad ja mopeedid. Jalgrattaga liigeldes soovime kanda kaitsekiivrit, kuid mopeedi juhtimise korral on see lausa kohustuslik. 14-15 aastane mopeedijuht peab oma-õuetekohast ka juhuluba.

Liikluseeskiri § 2 (28) ütleb: Mopeed on kahe- või kolmerattaline sõiduk, mille sisepõlemismootori töömaht ei ületa 50 cm³ ja valmistajakiirus ei ületa 45 km/h.

Liiklusseadus § 10 (2): Mopeedi võib juhtida vähemalt 14-aastane isik.

Liiklusseadus § 10 (3): 14-15-aastaselt mopeedijuhil peab sõiduteel sõitmisel

olema kaasas vastav ohutu sõidu võtete tundmist tõendav tunnistus.

Paari viimase aasta jooksul on Eesti liikluspilti lisandunud tuhandeid mootorrattaid. 2007. aastal alates 4000 mootorrattast. Lisaks ostetakse Eestis aastas vähemalt 1000 mopeedi.

Esmakordselt Eestis korraldatakse sel aastal põhjalikum ja süstemaatilisem kahe- ja kolmerattaliste sõidukitega liiklejate ohutusele suunatud liiklusohutuse kampaania "Märka mind". Väga suur osa mootorrattaste ja teiste kahe- ja kolmerattalistega toimuvatest õnnetustest leiab aset kokkupõrkes sõiduautoga ning olukorras, kus autojuht ratturit ei märka. Kampaania on mõeldud selleks, et vähendada liiklusõnnetusjuhtumeid autojuhtide ning mootorratturite ja teiste kahe- ja kolmerattaliste sõidukite juhtide osalusel. Juhtida tuleb eelkõige autojuhtide tähelepanu sellele, et liikluses on esindatud ka kahe- ja kolmerattaliste sõidukitega liiklejad - mootorratturid, mopeedijuhid ja jalgratturid. Ärgitada kahe- ja kolmerattalisi liiklejad end liikluses paremini nähtavaks tegema.

Mopeedi ja jalgratta juhtidele soovime turvaliseks liiklemiseks ereda värvilist riietust, kaitsekiivrit ja muu turvavarustuse kasutamist.

Kiiver pähe ja esituli põlema!
Edukat liiklemist!

Harry Andresson

Tähelepanu - muuseum ootab abi

Selleks, et tunnustada eesti maanaisi ja nende tööd, kuulutab Eesti Põllumajandusmuuseum mais 2008 välja konkursi „Maanaine ajas ja ruumis“.

Konkursi raames ootame maal elavate või elanud naiste meenutusis igapäevaelu toimetuste, kombestiku, töö ja pereelu kohta. Olulised on maanaise isiklikud kogemused ja hinnangud. Olmekirjeldused peaksid olema võimalikult detailised ja täpsed. Mälestusi võiks täiendada fotode, dokumentide, esemete või muu lisamaterjaliga. Soovi korral tagastab muuseum lisad pärast kopecrimist. Kogutud materjal säilitatakse Eesti Põllumajandusmuuseumis ja kasutatakse 6. märtsil 2009 avatava näituse "Maanaine ajas ja ruumis" koostamisel. Alates 2008. a novembrist hakkame välja kuulutama kuu maanaisi. Kogutud materjali põhjal valitakse 2009. a emadepäeval aasta maanaine.

Mälestused, annetatavad või kasutamiseks antavad esemed, fotod jm materjali palume saata või tuua Eesti Põllumajandusmuuseumisse aadressil Pargi 4, Ülenurme 61714, Tartu maakond kuni 2009. a veebruarini. Juurde palume kindlasti märkida oma nime, sünniaasta ja kontaktandmed.

Informatsioon näituse ja konkursi kohta tel 739 3819 või e-posti aadressil. Üldine info tel 738 3813 või mare.viiralt@epm.ee.

Alates 1. augustist 2008 võimalik valida kuu maanaisi Eesti Põllumajandusmuuseumi kodulehel www.epm.ee.

Meenutuste kirjapanekul olgu teile abiks alljärgnev küsimustik.

Maanaise eluolu küsimustik

Nimi

Sünniaasta ja -koht

Haridus

Mis kooli lõpetanud?

Kas on põllumajandusharidus? Milline?

Abielu ja lapsed

Kas on abielus? Mis aastast?

Kui palju lapsi, vanus?

Valikuvõimalused

Kas oli võimalik valida, kuhu minna õppima, elama või tööle? Kas maale või linna?

Mis elukutse valida?

Millised need võimalused seisnesid?

Milline on olnud ilusaim/raskeim aeg elus? Miks?

Kui vanalt või milliste sündmustega seoses loeti naine täisealiseks, vanaks, vanatüdruks?

Kas olete rahul oma eluga, mida kahetsete?

Kuidas on poliitilised võimuvahetused mõjutanud maanaise elu? Kuidas on see läbi muutunud igapäevased tööd ja tegevused? Milline ajaperiood on olnud kõige raskem/kergem?

Majapidamine

Millised uued seadmed jm tarvikud muutis naise elu maal ja kuidas (elekter, pesupulber, kodumasinad jne - võiks konkreetset nimetada, mis firma ja mis aastal saadi)? Milliseid vahendeid tehti ise (seep)? Kuidas?

Töö ja puhkus

Kui palju kulus aega tööle ja puhkusele ühe päeva lõikes?

Kuidas oli erinevate tööde tegemine jaotunud peremehe, perenaise ja laste vahel?

Kuidas tööjaotus muutus teie elu vältel?

Kuidas üksteist abistati?

Kelle käes oli peres rahakott? Kas naisel oli oma raha ja kust see tuli?

Kas töö kõrvalt jäi aega iscenda jaoks? Kui, siis millega tegeleti, mis olid huvialad?

Millist käsitööd tehti?

Riietus, kosmeetika

Mida kanti argipäeval, mida pidupäeval?

Milliste sündmuste puhul paremini riietuti?

Millised reeglid kehtisid riietusele linna, külla, pulma, matustele jne minnes?

Milliseid kosmeetikatarbeid kasutati? „Kodusid iluretseptid“

Vändra Sõprade Selts tänab

Eelmise aasta juunis loodi Vändra Sõprade Selts, kes võttis oma kohuseks ja esimeseks suuremaks eesmärgiks Vändras asunud Vabadussõjas langenute ausamba taastamise. Mõeldud on peaaegu aasta ja see esmane tähtis Seltsi teel on praktiliselt saavutatud. Kuulutasime välja annetuse samba taastamiseks, millele reageerisid paljud inimesed Vändrast ja väljaspoolt. Lisaks saime projektiga rahalist kaasabi Kaitseministeeriumilt, toetasid ka Vändra alev ja vald ning Eesti Sõjahaudade Hoolde Liit.

Täname kõiki annetanud ja abistajaid. Tänase seisuga võime välja kuulutada, et 22. juunil 2008 kell 14 taasavatakse Vändra Kirikumäel Vabadussõjas langenud vändralaste ausammas.

Traditsiooniliselt tuuakse Toris Eesti Sõjameeste Mälestuskirikus süüdatud Võidutuli Vändrassen, kus sellest süüdatakse võidu- ja jaanituled. Üritust ilmselt Eesti Piirivalveorkester ja sõnavõtt.

Olete oodatud Vändra Kirikumäele 22. juunil 2008 kell 14.

Vändra Sõprade Seltsi nimel
seltsi liige Mari Nuut

OMA-LOOMINGUT

Valik luuletusi sellest,
MIS LASTELE ON KEELATUD

Lastele on keelatud asjad, mis on meeletud. Kaklemine keelatud, õues olek piiratud. Suits ja viin on keelatud, komm ja šoks on piiratud. Haiglasse võid sattuda kui millegagi liialdada.

Erlend Eltermaa

Lastel on keelatud õunaseemneid neelata, teisi ahvida, süüa ja kahmida, teistele koolitööd näidata, vihikuid sodida, kogu aeg podiseda. Ei tohi olla kuri ja mitte olla nagu Muri, oravalt võtta käbi - ja saigi lugu läbi!

Kertu Kundla

Koolis ei ronita puude otsa, selleks peab sõbraga minema metsa. Kooli võib sobida ujedus, argus, mingil juhul ei sobi vargus. Keelatud lastele tühi vaidlus, aga on soovitud trennid ja taidlus. Piirid on mõnikord täiesti vastikud, nõnda kui ämblikud, maod ja nastikud. Aga kui poleks neid keelde ja piire, oleks vist politseil kooli küll kiire.

Vivika Soolo

Laps kommi palju süüa ei tohi ja koolis kakelda ei sobi. Ta õppima ju hoolsalt peab, sest muidu elus tal ei vea.

Ei tohi teha lärmi, see ajab õpsid närvi. Ka kodus istu, vait kui sukk, just nagu oleks mingi nukk.

Ei tohi nina nokkida ja sõrmi suhu toppida. See elu pole üldse kerge, sest kõik peab olema ju selge.

Mailis Kivi

Lastel on keelatud söögiga mängida, nina luristada ning niisama hängida. Veel on keelatud ringi hulkuda, emale, isale vastu haukuda. Keelatud on kõik halb, olema peab kukupa!

Anete Türk

Lastel on keelatud sõiduteel mürada, trollides hullata, kooliteel möllata, ujudes uppuda, magades vappuda. Ei tohi naerda, kui asi on tõsine, astuda jääle, kui jää on vesine. See elu on tõesti kesine!

Egert-Sten Vasli

Kirves pole mänguasi, sellest haiget saab su käsi. Selle tööga harjuge, pealuu sisse raiuge.

Kui sa oled hirmus kuri, siis ära haugu nagu Muri. Roppusi sa ära räägi, nagu vagur lammast mägi.

Kristen Konks

Lapsed ei või kisada, halba nalja visata. Ei või püksid lasta, lilli joogiga kasta. Ei või teisi lüüa, tite moodi süüa.

Kristo Jaansoo

Lastel on keelatud lume sees möllata, poriloikudes jalgupidi hullata. Süües matsutada suud, ronida kui ahv mööda puud. Lõhkuda tapeeti ja kisada, suhkru rohu sisse segada. Poriste jalgadega toas käia, kommid kõik korraga ära süüa. Sodida seintel ja paberil, kui toit seisab alles taldrikul.

Rosangelika Todoruk

Lapsed ei tohi mängida toiduga. Ei tohi nad sõita võõra autoga. Ning seda teab Liis Lasski, et ei tohi puuttuda võõrast kassi. Laps tohib rääkida ainult siis kui pissib kana, ükskõik, mitu aastat laps on vana. Kommi ei tohi süüa eriti palju, kommi ei söö ka Kiisk Kaljo. Laps peab kandma labakindaid, koolis peab saama häid hindeid. Vahest on päris häbi. Ja ongi lugu läbi!

Annemai Mutso

Kildu Ööbikut toetasid:
Kildu Põhikool,
Viljandimaa Kultuurkapitali ekspertgrupp,
Vastemõisa rahvamaja,
Kookla Seemnekeskus OÜ,
Leili Kuusk, Peeter Kuum,
Lembit Kruuse, Mivar-Viva,
Tiia Ainsalu, Agnes Luhakooder

Valli ja laululapsed
TÄNAVAD

MTÜ Tääksi Küla Seltsi juhatus
TÄNAB
kõiki Suure-Jaani valla Noorte Reformiklubi liikmeid
ja nende juhti Renee Remmelit
abi eest Tääksi küla heakorrastamisel.

Lahmuse Kool
TÄNAB
Olavi Udami ja RMK Kabala
Metskonda osutatud abi eest!

Suure-Jaani valla II laulu- ja tantsupidu
Põhjamaa - me sünnimaa
5. juuli 2008
Rongkäik kell 16, järgneb kontsert.
Vabalaval Arturi Juures
esinevad päeva jooksul
külalised Poolast ja Soomest ning
valla isetegevuslased.
Kultuurimajas käsitöönäitus.

6. juulil kell 13
OLUSTVERE PARGIPIDU
Avatud käsitöö-, villa-, lina- ja sepikoda,
giiditeenuse võimalus mõisas,
mitmekülgne programm nii suurtele kui väikestele!
Kehakinnitamisvõimalus mõisapargis ning
toidud mõisa menüüst ette tellimisel!

22. juunil
JAANIÕHTU LUBJASSAARES
18.00 spordiprogramm (Võrkpall jm)
20.00 lõkke süütamine ja kultuuriprogrammi.
Tantsuks mängib ansambel K&K.
Hobusesõit, tordioksjon, puhvet.
Disko hommikuni. Dj Aldo
Tulge lustima.

Pane tähele!
13. juunil algusega kell 9.00 toimub
valla lasteaedade töötajate koolituspäev
Suure-Jaani Gümnaasiumi konverentsisaalis.

Sürgavere Põhikool vajab
koristajaid.
Avaldus ja CV saata kooli aadressile
hiljemalt 17. juuniks 2008

Firma müüb Väandras
bituumen katusekattematerjali
85.- krooni/m².
Müüa veel saematerjali, kivivilla,
saunalauda, hõvelpuitu.
Hinnad soodsad!
Telefonid 504 8211 ja 5451 8881

Müüa ahju- ja pliidipuid
kuiv lepp 50 cm - 475 krooni/m³
kuiv lepp 30 cm - 550 krooni/m³
Kütteklotsid 40 l võrk 18 krooni
Transport tasuta
Telefon 5691 9084

Soovin üürida **elamispinda** Suure-Jaanis
Telefon 5373 1624

Müüa mugavustega 3-toaline korter Suure-Jaanis
Pärnu tänav 23
Telefon 5691 9084

**Suure-Jaani Gümnaasiumi
lõpuaktused**
20. juunil 2008 kell 12.00 9. klass,
kell 16.00 12. klass

Külastusmängu Unustatud Mõisad
Külastuspäevad on sel aastal:
14. ja 28. juuni, 10., 19. ja 20. juuli, 2. august.
Mõisad avatud 10.00 kuni 18.40.
Külastustasud: pered 40 kr,
täiskasvanud 20 kr, õpilased ja pensionärid 15 kr.
Vaata lisa www.unustatudmoisad.ee
Suure-Jaani vallas ootavad teid
Olustvere ja Lahmuse mõis.

Lahmuse mõisas esinemised
külastuspäevadel kell 15

14. juunil kell 12 Olustvere mõisas
Kaevumaja avamispidu! Tasuta.
Avatud käsitöö-, villa-, lina- ja sepikoda,
giiditeenuse võimalus mõisas.
Toidud ette tellimisel!

Annan konsultatsiooni
Kõigis kindlustusliikides.
Samas kindlustuslepingute sõlmimine.
Telefonid 433 4186, 5635 6178, Eeri Palu
Viljandi ja Valga esinduse juhataja

ILU- JA TERVISETUBA

Suure-Jaanis Pärnu 8 (Konsumi vastas)
UUS!

Merevetikahooldus, trimmiv šokolaadi-kohvihooldus,
isesoojeneva muda hooldus, trimmiv tselluliidihoidus.
Kõrvaküünlad
Massaaž (telefon 5623 6370)
Ripsmete ja kulmude värvimine, maniküür, pediküür,
geelküüned, depilatsioon
(telefon 5624 6416)
Müügil kinkekaardid ja iluhooldustooted.
Sooduspaketid.

Silje Lindla-Venel ja Marko Venel
sündis tütar ELIANNA Vene
Merle ja Heinar Kasvo '1
sündis poeg MARTEN
Kätlin Kask 'il ja Lauri Lepla '1
sündis poeg MARKUS Lepla
Kristi Pärn 'al ja Ahto Selter 'il
sündis poeg KRISTJAN-ERIK Selter
Kaire Kurg 'il
sündis tütar MARLEEN
Jaanika ja Steve Madisonil
sündis tütar PIIA
Kadri Metus 'el ja Meelis Kährik 'ul
sündis tütar KRISTABEL Kährik

Mälestame

AIMI JAUSS	02.01.1939-05.05.2008
LAINA SUBI	16.12.1930-16.05.2008
LEIDA JÄRVE	26.10.1920-18.05.2008
SILVI MÖLDER	24.02.1936-20.05.2008
ENDLA RAHUMEEL	10.09.1924-19.05.2008
KALJO ROOSI	14.11.1929-24.05.2008
ANTONINA VALK	04.04.1959-24.05.2008
JÜRI KIMMEL	26.09.1915-28.05.2008

ÕNITLEME SÜNNIPÄEVALAPSI!

SELMA JÜRGENSTEIN	28.06.1907	101
PILVI MIKK	19.06.1913	95
ALMA NOOT	16.06.1915	93
SELMA KUNDLA	28.06.1915	93
LINDA VABA	17.06.1917	91
OLGA ORAV	30.06.1917	91
SELMA JÜRISSE	20.06.1919	89
HELMU PENTSON	11.06.1920	88
HILDA VINGISAAR	29.06.1920	88
MARTA JÕEMAA	26.06.1921	87
SALME VIRIT	24.06.1922	86
ILGA HEIN	20.06.1923	85
ROSIINE SAAR	23.06.1923	85
HELGA ORU	05.06.1924	84
NAIMA MOORATS	20.06.1924	84
ELFRIEDE KUNDLA	07.06.1925	83
ELKA-HELENE LILLIORG	15.06.1925	83
NAIMA LEPIK	22.06.1925	83
VELLI OLVI	23.06.1925	83
ENDEL PÄEVA	22.06.1926	82
HILDA BELJAKOV	29.06.1926	82
VALENTINA SAARNIK	21.06.1927	81
PAUL HANSEN	08.06.1928	80
UNO SIKEMÄE	28.06.1933	75
MAIMU TETSMANN	22.06.1933	75
LAINA JÄNES	21.06.1933	75
HELMUT KUKK	06.06.1933	75
VEERA KREEDEMANN	18.06.1938	70
KALEV KRAAV	16.06.1938	70
IVE ÕISMAA	12.06.1938	70
AINO LELLO	01.06.1938	70
KARIN ABEL	19.06.1943	65
JAAN ANDREI	16.06.1943	65
MALLE VARSAMAA	03.06.1943	65
TIHU TEDER	02.06.1943	65
HANS TALI	20.06.1948	60
MATS ORU	19.06.1948	60
MARGIT LAND	07.06.1948	60
ASTA KAJO	07.06.1948	60
OLEV KIKAS	04.06.1948	60
PEETER HALMAN	26.06.1953	55
TIHU JÜRIADO	24.06.1953	55
HILJA LEEMET	22.06.1953	55
VLADIMIR LINDER	17.06.1953	55
VELLO AASAV	16.06.1953	55
KERSTI KOTSAR	13.06.1953	55
ENDEL ROOMETS	06.06.1953	55
URMAS RAIDMA	01.06.1953	55
EDNA TOMING	26.06.1958	50
MAIE HALMAN	25.06.1958	50
MEELIS JUK	23.06.1958	50
VAHUR LIIR	22.06.1958	50
KAAREL OMEL	21.06.1958	50
ROBERT KUUSIK	21.06.1958	50
LIIVI SOESOO	17.06.1958	50
RAIVO PÄRGMA	08.06.1958	50
MARJU HANSCHMIDT	06.06.1958	50
VIRVE ALLIK	03.06.1958	50

Reklaamkuulutuse (kuni 250 tähemärki)
hind:
ettevõtjal 150 krooni,
erasisikult 15 krooni.
Avaldame vaid reklaami, mille eest on eelneva
kuu viimaseks tööpäevaks tasutud.

Ootame materjale hiljemalt eelneva kuu
26. kuupäevaks.
Toimetusel on õigus teksti redigeerida-
lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk 526 9089
Lembitu pst 42, Suure-Jaanis
tel 435 5433
leili.kuusk@suure-jaani.ee

Küljendus
Külliky Lohu
5345 3423
kiky@s-jaani.ee

Trükk
OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
tel 775 2491
Vali@estpak.ee